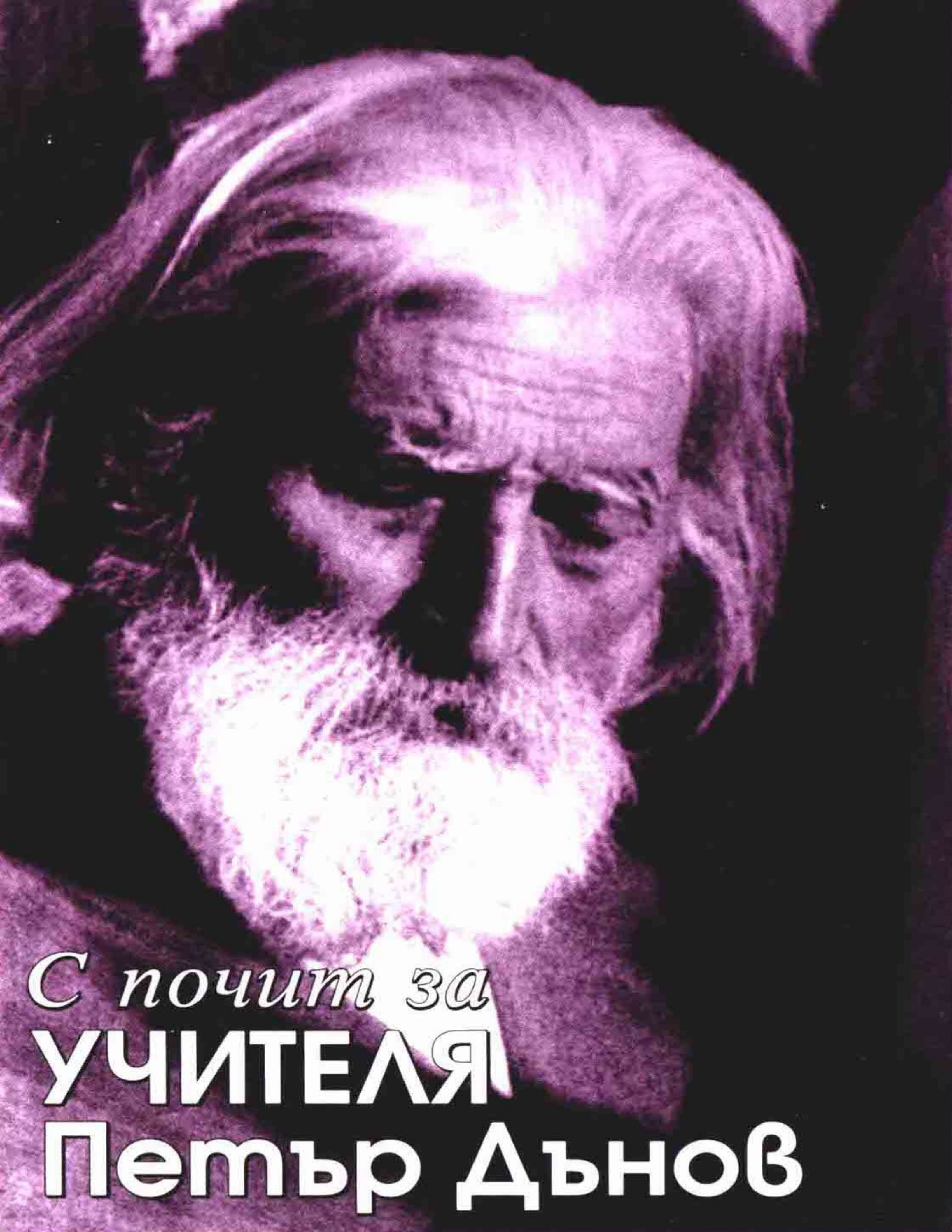

С почит за
УЧИТЕЛЯ
Петър Дънов

Omraam Mikhaël Aïvanhov (Михаил Иванов)

С ПОЧИТ ЗА
УЧИТЕЛЯ ПЕТЪР ДЪНОВ

Превод от френски: “Hommage au Maitre Peter Deunov” Биографични бележки ПЕТЪР ДЪНОВ

12 юли 1964 - 27 декември 1944 1888: заминава за САЩ. Следва теология и медицина в университета на гр. Медисън (Уисконсин)

1895: завръща се в България.

1900: първи ученици

1922: откриване на Школата, която действа до 1944

Читателят би възприел текстовете, представени в тази книга, ако има предвид, че Омраам Микаел Айванхов разпространява своето Учение изключително в устна форма.

Още електронни книги на Учителя -
https://archive.org/details/beinsaebooks

″Учителят, това е птичка, която кръжи над вас и със своята песен ви води към приказен замък. В деня, когато вече нищо не би могло да ви отклони от пътя, птичката може да ви напусне…И тя отлита.″

Омраам Михаил Иванов

Вие няма да ми повярвате, ако ви разкажа каква радост и въодушевление изпитах, когато срещнах Учителя. Аз бях много беден. Освен едно легло, една цигулка и няколко книги нямах нищо друго. Прекарвах седмици наред из планините в четене и медитации. Поработвах от време на време, за да изкарам по някой лев. Да можехте някак да видите обувките и дрехите ми!… Но аз се чувствах щастлив и приказно богат, защото имах Учител. Главата и сърцето ми бяха изпълнени с всичките богатства на вселената. Представяте ли си какво значи да имате учител? Аз бях убеден, че благодарение на него ще притежавам Небето и земята, ще постигна всичко най-скъпоценно.

За съжаление твърде малко са хората, които съзнават какво голямо значение може да има един учител за ориентацията им в живота, за всичко, което неговото присъствие може да поправи, подобри, хармонизира. Наличието на един учител не им говори нищо. Те знаят само, че той ще нарушава спокойствието им: ще им сочи недостатъците, опасностите по пътя, по който често са готови да поемат. Това очевидно би ги притеснявало. Хората не желаят да се бъркат много-много в нещата им. Жалко, защото с това си поведение те вървят към много по-големи страдания и ограничения от тези, които биха понесли, ако следваха съветите на един Учител. Аз от най-ранна възраст чувствах, че ми е необходим учител и това именно ме спаси.

Бях седемнадесетгодишен, когато срещнах Учителя Петър Дънов. Живеех в град Варна на брега на Черно море. Чрез многобройни интриги църковният ортодоксален клир успява да убеди властите да изгонят Учителя от София. Изпратен в изгнание, той се установява във Варна, където живее дълго време. Недалеч от града се намира родното му село.

Учителят е син на български православен свещеник. Желанието на бащата очевидно била синът му да поеме по неговия път и на свой ред да стане свещеник, но синът отказал. Той много добре познавал средата на клира, начина им на мислене и действията им, от които не бил твърде очарован. Той би могъл да стане пастор, тъй като на младини, преди да

замине да следва теология и медицина в Съединените щати, учи в протестантско училище в България. След неговото завръщане се очаквало да заеме някаква длъжност в евангелистката църква, но той отново отказал. Учителят чувствал, че неговото предопределение е съвсем друго.

Когато започва да изнася беседи и около него да се събират слушатели, православната църква веднага се настройва срещу него. Защо? О, много просто! През всички времена и според всички религии клирът е винаги категоричен, че нищо добро не може да се създаде извън вездесъщата църква. Добре, съгласен съм, ако Църквата изпълнява правилно своята роля в нищо не можем да я виним, но често тя поддържа у вярващите ограничени и заблуждаващи схващания. Какви са в действителност нейните претенции към хората? Да вярват, да посещават редовно църковните служби, да повтарят наизуст няколко молитви, да пеят няколко хвалебствени песни и да слушат някоя и друга проповед. Това е всичко. Как може да се вярва, че това е достатъчно, за да се променят хората и да се доближат до Бога? И наистина ли тя желае да ги промени и доближи до Бога? Колко от служителите на клира дават пример за живот, който е съобразен със сакралните принципи на тяхната религия?

Постепенно личността на Учителя и неговата дейност се превръщат в живо обвинение за църковните служители. Сякаш той им говори: “Колко далеч сте от евангелските истини! Колко е различен животът ви от този, на който ни учи Исус! Вие трябва да се поправите.” Но вместо да се вслушат в думите му, те обявяват Учителя за лъжепророк и еретик. Ако е водел тих, посредствен живот, никой не би го безпокоил, но той е искал да върви по стъпките на Христос и като Спасителя е бил преследван. За кратко време чернокапците се споразумяват с някои членове от правителството и той е изпратен в изгнание. Това красноречиво доказва духовното безсилие на църквата. Учителят е принуден да напусне София. Това съвсем не го сломява. Придружен от няколко последователи, през 1917 година той се установява в град Варна.

По онова време живеех при родителите си. Къщата ни се намираше само на няколко метра от дома, в който е живял Учителят, преди да замине за София, но тогава аз не знаех това. Помня много добре необикновената улица, на която се намираше домът ни. Тя беше най-стръмната в града. Всяка сутрин, когато отивах на училище, трябваше да изкачвам големия наклон. През зимата това изискваше голямо внимание,

защото заледената улица се превръщаше в истинска пързалка. Улицата беше много дълга и по нея се стигаше до църквата, където проповядваше бащата на Учителя. Изгнанието на Учителя беше за мен щастливата случайност, благодарение на която аз се запознах с него. Това запознанство ориентира окончателно моя живот.

Той ме очарова още в мига, в който го видях за първи път. Неговият образ, излъчването му, внушителното му държание, лекотата на жестовете, походката, маниерът на говорене, погледът, усмивката, всичко идваше от един друг свят. В цялото му същество прозираше продължителната работа на Посветения, на Учителя. Работа на търпение, упорство, задълбоченост, безкористност. Един свят, огромен в своята дълбочина, своето богатство и красота, всичко това Учителят носеше в себе си.

В последствие ми направи много силно впечатление достойнството в неговото държание. Може би трудно бихте схванали какво точно искам да кажа. Мнозина смесват понятието достойнство с гордост и високомерие. Достойнството на Учителя се дължеше на съзнанието за богатствата, които Бог беше вложил у него и от волята му да ги запази непокътнати. Да! Истинското достойнство се изразява с уважението към всичко, с което Създателят ни е дарил: физическото ни тяло, сърцето ни, нашия ум, нашата душа, нашия дух. Често ми е правила впечатление грижата, която Учителят полагаше, за да се запази чист както физически, така и психически. Усещаше се как той непрекъснато и зорко пази богатствата, заложени в него, за да може един ден да ги издължи на Бога още по-изобилни и блестящи.

На това достойнство и уважение към самите себе си той учеше своите ученици. Да живеят със съзнанието, че са храмове и съкровищници на вечността, в които могат да влизат и излизат само чисти мисли, чисти слова, чисти чувства.

Този, който не внимава какво допуска в себе си и какво раздава на другите, който се занимава с какво ли не, говори и мисли какво ли не, никога няма да постигне истинското човешко достойнство.

Това, което ще ви разкажа, се случи във Варна при едно от моите посещения при Учителя скоро след нашето запознанство, Беше по време на Балканската война. Една вечер толкова се бяхме увлекли в разговора, че се наложи да се прибирам доста след наложения от властите

полицейски час. Внезапно на ъгъла на две улици се натъкнах на двама конни стражари. Те ме спряха и ме попитаха, къде съм тръгнал по това време. Отговорих им, че се прибирам у дома.

“Добре!”- съгласиха се те, - но сега ще дойдеш с нас! Наложи се да ги последвам. Вървях и си мислех за нашия разговор с Учителя и бях толкова щастлив, че ми беше все едно къде ще прекарам нощта - дали в ареста или където и да е. Неочаквано, без каквато и да е причина, стражарите се обърнаха към мен и ми казаха: “Е, хайде, прибирайте се у дома. Ние ще ви придружим, за да не ви спрат други патрули. И друг път не излизайте по тези часове.” Аз много се зарадвах, но още на другия ден забравих за случилото се. Няколко дни след това посетих отново Учителя. Той ме посрещна усмихнат загадъчно и ме попита:

- Учтиво ли се държаха стражарите онази вечер?
- Но, Учителю, от къде знаете какво се е случило? Какво сте направили?
- Аз казах на стражарите: “Оставете момчето спокойно да се прибере у дома. Той е мой добър ученик.” След този случай аз разбрах колко е лесно за един ясновидец, какъвто беше той, да предава мислите си на разстояние. Тези, които се съмняват в реалността на мисълта, в способността е да преминава разстояния в пространството и във възможността на човешкия мозък да я възприема, могат да се замислят върху това. Учителят казва на стражарите: “Това е един добър ученик. Освободете го!” и техните души се чувстват задължени да го изпълнят, понеже молбата на един Учител е заповед. Веднъж, докато двамата разговаряхме, той се загледа във фигурите, които облаците бяха изписали на небето.
- Михаиле - каза ми той, - днес след обед ще ме посетят трима души от София.
- Как разбрахте това? - попитах аз.
- Облаците ме предупредиха. - отговори ми той.

На какъв език е разговарял с облаците аз тогава не разбрах, но благодарение на Учителя научих доста неща по този въпрос. От него научих също, че по облаците, които се носят над някой град, може да се разбере какви хора са неговите жители.

Известно време живях в една квартира заедно с един мой приятел. Един ден, когато се прибрах у дома, той ми каза, че в наше отсъствие в къщата се промъкнал крадец и е задигнал много неща. Между откраднатите вещи

беше един мой часовник и един радиоприемник. Бях чувал от Учителя, че ако крадец влезе в дома ни да краде, по някаква закономерност най-често изчезват вещи, които не са били реално наши. Тези, които истински са ни принадлежали, непременно се връщат. Обясних това на приятеля ми, който беше много интелигентен, но като практичен човек сметна, че се шегувам и подаде жалба от негово и мое име в полицейския участък. Два дни по-късно бях извикан в участъка. Следователят ме посрещна с думите:

- Вие сте ученик на господин Дънов.
- Да! От къде научихте това? - попитах изненадан.
- Лицето Ви ми подсказа.
- Значи Вие познавате Учителя?
- Да! Аз го познавам и ще Ви разкажа откъде - и като забрави за какво ме е повикал, продължи,- Вие сте щастлив, че имате учител. Защо мисля така ли? През войната се озовах на македонския фронт. Баща ми тогава беше кмет на Варна. Изпращането и получаването на писма до и от фронта беше много затруднено. Останал без известия, той се безпокоял за мен. Като научил, че Учителят се намира във Варна, отишъл при него с надеждата да научи нещо за сина си. Учителят затворил за малко очи, за да ме потърси, след което казал на баща ми: “В момента синът Ви заедно с негови другари се намира в една гора. Те се крият от самолети, които летят над гората и сипят бомби. Близо до тях тече някаква вода. Сега бомба пада до мястото, където се крият. Вашият син е ранен, но не смъртоносно. Бъдете спокоен, той ще бъде спасен. Уверявам Ви, той няма да загине и скоро ще го видите тук във Варна. Посрещнете го на гарата на тази дата, в толкова часа. Той ще си дойде и ще донесе риба.” Баща ми се развълнувал много, но се прибрал у дома поуспокоен. В деня, споменат от Вашия Учител, той отива с приятели на гарата и радостта му беше голяма, когато видя сина си да слиза от влака с пакет риба в ръка.

Баща ми знаеше също, че Учителят се занимава с френология и един ден ме заведе при него, за да изследва черепа ми. Какво е казал той, аз не помня. Бях твърде млад и нехаен, за да вникна в думите на Вашия Учител.”

След този разказ следователят ме разпита за някои подробности по кражбата, на която моят приятел и аз бяхме станали жертви. Той обеща да направи всичко възможно за откриването на крадеца, след което аз си

тръгнах. Имах голямо желание да намеря сребърния си часовник. Тази петдесетгодишна вещ беше останала от баща ми, но онова, което го правеше още по-ценен, беше неговият астрологичен циферблат. Бях го направил сам след съответните изчисления. Само един поглед върху него беше достатъчен, за да се види разположението на планетите и да се отчете тяхното взаимно влияние. Много ми липсваше. Аз силно желаех да го намеря и това се сбъдна. Крадецът се оказа беден млад човек. Опитах се да поговоря с него и да докосна сърцето му с думи. На следователя обясних, че нямам претенции към този гладен нещастник. Възприемах го като жертва на социални неправди и молех следователя за снизхождение. Моите доводи му се сториха твърде неубедителни, но дали от уважение към ученика на Учителя или поради лични симпатии той обеща да не го малтретират. Като се прибрах у дома, казах на моя приятел: “Видя ли? Невидимата полиция върши добре своята работа. Тя откри, че тези предмети наистина са наши и доказа, че тази кражба е грешка.” От радост той се хвърли да ме прегръща. В интерес на истината трябва да кажа, че повечето от откраднатите вещи бяха негови.

Няколко години по-късно срещнах един известен писател. Той ме помоли: “Разкажете ми нещо за Вашия Учител. Аз го познавам. Той би трябвало да е доста възрастен. Как се чувства сега? Когато бях в гимназията, заедно с един мой приятел отидохме при него. Чухме, че е голям френолог. Ние искахме да научим нещо за нашето бъдеще. Той ни погледна с усмивка и като се обърна към мен, ми каза: “Здравето ви е крехко. Вие ще станете известен писател.” Това много ме изненада, понеже точно по това време бях решил да се заловя с търговия и нямах никакво намерение да пиша. На моя приятел, който наистина имаше голямо желание да става писател, той каза, че ще се занимава с търговия. Това подразни моя приятел, но предсказанията на Учителя се сбъднаха. Предайте моите почитания на Вашия Учител. Аз високо го ценя.”

Учителят наистина беше изключителен френолог. Години наред, преди да се посвети на Учението, той обикаля градове и села из България, за да изследва черепите на различни хора. Правил е френологични изследвания и на църковни служители. Той притежаваше и способността да гадае на хората, да определя степента на тяхната еволюция - до къде са стигнали и какво ги очаква в бъдеще. Да! Тази своя дарба той често доказваше. Учителят беше много наблюдателен. Аз веднага забелязах неговия навик

да наблюдава хората около себе си и предимно своите ученици. Това той вършеше много дискретно, като внимаваше да не смути някого с изпитателния си поглед. Ако разбереше, че сте усетили погледа му, той бързо го отклоняваше към друг обект, давайки си вид, че не се интересува от вас. Но убедите ли го по някакъв начин, че не забелязвате погледа му, ще почувствате как той прониква дълбоко във вас.

След моите посещения той ме изпращаше до пътната врата. Аз си тръгвах и когато се обърнех за последен поздрав, го виждах там до вратата и чувствах неговия проницателен поглед. Може би от походката ми той съдеше за ефекта от нашия разговор, за впечатлението, което са направили неговите думи върху мен. Защото вървежът на човека може да каже много неща за вътрешното му състояние.

Щом разбрах, че за Учителя е много важно да наблюдава хората, аз също започнах да ги наблюдавам. Мнозина са на мнение, че за да се опознае човека, трябва да му се задават въпроси и да се преценяват неговите отговори. Това е вярно, но само донякъде. По-вярно е, че думите много често служат за прикритие, в стремежа на човека да се представи в благоприятна за него светлина. В действителност по-красноречиви от думите са множеството дребни подробности в жестовете, мимиката, държането и физиономията на човека. Но хората не умеят да наблюдават и да забелязват и поради това зле разбират другите. Учителят Петър Дънов беше необикновено наблюдателен.

Най-забележителното у Учителя, онова, което го правеше изключителен, беше духовният живот, който бликаше от него и който като лъчи светлина ни озаряваше и проникваше в нас. Излъчването на една личност, отдадена изцяло на духовен живот, е нещо живо, един свят, населен с чисти същества, които проникват във всичко, до което се докоснат и вършат там своето дело.

Мнозина са на мнение, че най-важното у един Учител е словото, което разнася неговата мъдрост и че ако той нищо не каже, човек нищо не може да научи. Това мнение е погрешно. Дори да не говори, само от неговото присъствие и от излъчването му ние поемаме от силата и от светлината му. В това ме убедиха моите контакти с него. Най-важното не бяха думите, с които той разнасяше Учението, а мощната вибрация на неговия дух, която проникваше дълбоко в нас.

Така всеки истински Учител работи над своите ученици. Той не се

задоволява само с това, да ги направи съпричастни на неговите идеи и убеждения, Учителят проектира в тях квинтесенцията на своята душа и своя дух. За няколко години психиката на ученика така се просмуква с тази квинтесенция, че той постепенно става подобие на своя учител. Учителят е извор. Учителят е езеро. Учителят е дърво. Учителят е плод. Учителят е хляб. Учителят е слънце. Затова неговата близост храни, пои, пречиства, просвещава неговите ученици. Когато разбрах това, аз се почувствах неимоверно богат. Това, разбира се, не стана изведнъж. Бях твърде млад тогава, но след време, когато наистина разбрах колко е важна близостта на Учителя, в негово присъствие аз мобилизирах цялото си съзнание. Стараех се дори мислено да изживявам и онези случаи, които навремето не съм разбрал и поради това недооценил

Във Варна край брега на морето е разположен един прекрасен парк, Морската градина, където всяка сутрин отивах да посрещам изгрева на слънцето. Често се случваше да срещна там и Учителя. Аз го поздравявах. Той сваляше шапка и също ме поздравяваше. В този ранен час ние бяхме сами в безлюдния парк. Предполагам, че срещите на едно младо момче толкова рано сутрин са го учудвали и провокирали неговото внимание.

Веднъж Учителят беше поканен на гости от един брат, който имаше вила в лозята край Варна. Щастието ми беше неописуемо, когато разбрах, че Учителят желае да ме вземе със себе си да посрещнем заедно слънцето далеч по хълмовете край града. През цялата нощ не можах да заспя. Срещата ни беше уговорена за много рано сутринта. Пристигнах навреме, разбира се, и ние тръгнахме. Той крачеше мълчаливо по пътя, а аз не спирах да говоря. Бях толкова радостен и опиянен, че не можех да си затворя устата. А той ме поглеждаше от време на време, усмихваше се и нищо не казваше. По едно време се усетих, че той не ми отговаря и позасегнат млъкнах, но твърде скоро разбрах, че в подобни моменти мълчанието е за предпочитане. Когато сутрин отиваме да посрещнем слънцето, ние трябва да се подготвим вътрешно, за да приемем цялата негова благодат. Но какво може да се очаква от едно момче? Трябва да съм бил осемнадесетгодишен. Не знаех и не разбирах много неща, а това, че вървях редом с Него, ме правеше толкова щастлив.

Учителят беше живял доста години във Варна и познаваше добре града. Той добре беше изчислил времето и ние пристигнахме точно преди изгрев слънце. Избрахме си място на висок хълм и не след дълго слънцето

започна да изгрява. Дълго време ние следихме неговия път по небето. Учителят го съзерцаваше, а аз бях горд като Артабан, че бяхме заедно. Последваха няколко дихателни упражнения, след което Учителят каза: "Сега ще се проснем." Аз бях малко изненадан от това, че след изгрева ще се излягаме, но той не ми обясни нищо. Един Учител често прави някои неща, без да предупреждава и обяснява. И така ние легнахме по корем на земята, подлагайки гръб на слънчевите лъчи. По-късно аз разбрах колко е важно за гърба да се зарежда като батерия със слънчева топлина и светлина.

Преди да се излегнем, Учителят хвърли нагоре няколко камъчета едно след друго. Аз в момента не разбрах защо прави това, но по-късно той ми обясни. И така ние лежахме, слънцето ни сгряваше и беше чудесно... И тогава поехме. Всичко беше като на сън, но това не беше сън. Къде се намирахме? В един момент едновременно се върнахме. Аз бях очарован! Чувствах, че съм изживял нещо изключително. Завърнах се от някакво неописуемо красиво място, но нищо определено не беше останало в съзнанието ми. Учителят ме гледаше усмихнат.

- Знаеш ли къде бяхме? - попита той.

- Не, Учителю, но ще бъда щастлив да ми обясните.

- Ти видя, че започнах да хвърлям камъчета. Така аз предупредих каузалния свят, където бяхме, за нашето пристигане. Онези, които щяха да ни приемат, казаха, че ти не трябва да запомниш нищо от онова, което си видял и затова аз бях длъжен да те обгърна с един воал. Но ти почувства, че се случи нещо, нали?

-Да, Учителю! Да!

След като похапнахме, ние тръгнахме надолу по склона. Струваше ми се, че въздухът около нас вибрира по нов начин. Сякаш цялата природа беше омагьосана. Това беше първия път, когато Учителят ме отведе в каузалния (причинния) свят.

Аз често придружавах Учителя, когато отиваше да посреща слънцето по хълмовете край Варна. Вие не можете да си представите прелестта на утринните багри, когато слънцето изплува от водите на Черно море. Ние дълго медитирахме, раздвоявахме се и Учителят ме повеждаше да съзерцавам други светове. Той всеки път предупреждаваше обитателите на тези светове и ги подготвяше да ни посрещнат. Това бяха неизразими мигове.

Слънцето заема много важно място в Учението на Учителя. Ако знаем как да работим с него, ние бихме придобили истинска мощ. Всичко, що е на земята: скалите, растенията, животните, хората, черпи живот от него, от неговата топлина и светлина, но само големите Учители, Посветените, са способни да вникнат в природата на тази енергия. Те развиват у себе си центрове, с които я улавят, натрупват, преобразуват и излъчват. Така те се превръщат в благодетели за всеки, който е до тях.

"Но как постигат това?" - ще попитате вие. Според Посветените съзнанието не е някаква ограничена частица от човешкото същество и че с упорита работа е възможно всичко това, което психологията нарича подсъзнателно, несъзнателно, суперсъзнателно, да се превърне в съзнателно. Овладявайки тези области, съзнанието придобива възможността да открива, сравнява и така да става все по-широкообхватно и мощно.

Мнозина биха възразили, че това не е твърде научно. Те грешат. Аз ще ви кажа още, че онова, което съществува извън нас, намира свой аналог у нас. Всичко, което е на земята, под земята, в реките, езерата, моретата, океаните, което е на небето, на звездите, мъглявините, съществува и у нас. Това обяснява стремежа на човека още от Сътворението на света да търси, изучава, изследва и проумява заобикалящия го свят.

За съжаление човекът не познава нещата в дълбочина и се задоволява само с изследване на техните външни прояви, без да достигне до дълбоката им същност. Всички изследвания на учените за все по-съвършеното опознаване удивителните богатства на природата са чудесни. Посветените обаче стигат много по-далеч, като включват в своите изследвания и самите себе си. По този начин те разширяват до безкрай границите на своето познание.

Работата за овладяване на съзнанието започва с изследване същността на подсъзнанието, на съществата, които го населяват и на силите, които преминават през него. И така подсъзнанието предоставя едно след друго своите богатства на съзнанието. Посветеният е създание, което развива своето съзнание в ширина, дълбочина и височина. Той е способен да освети до долу всички области на подсъзнанието, както и най-високите области на суперсъзнанието. Поради това, че съзнанието на Посветения успява да обхване толкова огромно пространство, то започва да излъчва, да докосва създанията около него и да прониква в тяхното съзнание. И

това не спира до тук. Съзнанието се разширява все повече, докато достигне до слънцето.

Слънчевата светлина е храна за посветения. Той я поема, сдъвква, асимилира, за да я предложи след това на околните. Затова той е способен да просвещава, стопля и съживява създанията. Човекът, чието съзнание е сковано от материални грижи, не е способен да помогне истински на себеподобните си.

Съзнанието на Посветения живее в другите. Така той може от разстояние да ги храни със своето просвещение. Храната във физически смисъл храни този, който директно я консумира. Майката храни известно време детето, което носи в своята утроба, но щом то се роди, трябва да се научи само да се храни. Така в духовен план и Посветеният, поне за известно време, трябва да храни учениците си. Както майката носи детето в утробата си, така и посветеният носи в съзнанието и душата си деца, които храни до момента, когато ще могат сами да сторят това. Тогава, когато ще могат сами да се хранят, те ще са способни да хранят и другите.

Учениците са свързани със своя Учител така, както плодът със своята майка. Когато Учителят получава сили от Небето, това облагодетелства и учениците му. Така се хранех и аз през годините, когато бях до Учителя. Той общуваше със слънцето, получаваше от неговата светлина и ми я предаваше като отлично смляна и подходяща за моето сърце, моя ум, моята душа и моя дух храна. И ако Учителят отдаваше толкова голямо внимание на слънцето в своето Учение, ако подчертаваше колко е важно да го посрещаме сутрин, това беше, защото знаеше, че пред всеки ученик стои една задача за изпълнение: да се научи да поема светлината на слънцето, да я асимилира, преобразува, обработва, за да я предаде на другите под формата на всякакви добродетели.

Много братя и сестри от Братството в България водеха тетрадки, в които предлагаха на своите приятели да вписват мисли. Често ми предлагаха и на мен да сторя това и аз винаги записвах една и съща мисъл на Учителя. Искате ли да я научите? “Слънцето дава свой смисъл на живота.” Очевидно тази мисъл трябва да се разбира символично.

Музиката и песните също заемат важно място в Учението на Учителя. Те са мощно средство за връзка с градивните сили на природата.

Самият той композираше и ние разполагаме с един фантастичен репертоар от негови песни.

По света съществува най-разнообразна музика. Може би вие толкова сте се наслушали, че не бихте могли да усетите вибрациите на неговите мелодии, те не могат да ви докоснат. Навикнали сте твърде много със звучността и ритъма на музиката, която не се съобразява с духовните закони и пренебрегва взаимодействието между звуците и областите на душата и духа. Оставете за малко тази музика и се постарайте да почувствате ефекта на композициите на Учителя, как те въздействат не само на нас и другите, а и на субтилните региони на вселената.

Аз не осъждам всички песни и цялата съвременна музика. Не, но най-често тя екзалтира страсти и объркани чувства. Не позволявайте да ви завладява. Избягайте навреме, преди тя да е упражнила върху вас своето животинско влияние и да ви е извела от самоконтрол. Човешката душа изпитва необходимостта да се изяви с песен, но с песен, която пречиства, извисява. В музикалното наследство на човечеството има, разбира се, възвишени песни, меси, реквиеми, оратории, които са истинска храна за душата, но за да се изпълнява подобна музика според изискванията, са необходими многобройни уроци и упражнения и малко хора биха отворили уста да ги запеят. Затова запейте песните на Учителя. Те не само са храна за вашето сърце и вашата душа, а също така избистрят мислите, стимулират волята.

Когато почувствате, че не знаете добре накъде сте и мислите ви са объркани, запейте “Мисли, право мисли” и ще видите по-добре пътя. Когато си помислите, че никой вече не ви обича, запейте “Бог е любов” и нищо няма да ви липсва, защото Бог никога няма да ви изостави. Когато се почувствате изтощени или болни, запейте “Сила, здраве е богатство” и ще почувствате прилив на сили. Когато се почувствате разстроени, запейте “При всичките условия на живота не губи своя мир”. Ако намирате, че животът ви е мрачен и безрадостен, запейте “Красив е животът на нашата душа”, а когато сте щастливи, благодарете с песента “Благославяй, душо моя, Господа”. Ето ви един метод и цял магичен инструментариум! Възползвайте се!

Понякога ме питат, защо се пеят тези песни на български, а не на френски език. Нищо не можели да разберат. Аз им обяснявам, че песните са преведени и всеки лесно може да си ги намери, но в музиката не е толкова важно какво се пее. Преди всичко трябва да се почувства ефекта на звуците, на хармонията, нейната вибрация. Разбирате ли за какво пее

славеят или водопадът, или вятърът в клоните? Не, но въпреки това тяхната песен е пленителна, очарователна. Дори нищо да не разбирате, винаги е по-добре песните да се пеят на езика, на който са написани. Между музиката и думите има едно съответствие, което преводът неминуемо нарушава. Музиката не се твори за мозъка, а за чувствата. Дори да е придружена от текст, който не разбираме, по-важно е да я почувстваме, Естествено още по-добре е, ако мозъкът и чувствата работят заедно, но все пак чувството остава по-важно.

Учителят Петър Дънов е създател на един ритмичен танц, наречен ***"Паневритмия".*** Той е композитор на музиката и автор на движенията. Танцът се изпълнява през пролетта и лятото сутрин под открито небе. Братята и сестрите по двойки образуват широк кръг. Всички движения, макар и съвсем обикновени, притежават голяма пластична красота. Те са създадени след задълбочено научно вникване в психиката на човека и в законите на акустиката. Заслужава си да се запознаете със значението на движенията и да проумеете как се осъществява връзката с хармоничните сили на природата, въпреки че и без да ги познавате, ще усетите тяхното благотворно въздействие. Ще се почувствате по-спокойни и по- силни.

Учителят създава и система от гимнастически упражнения, които се изпълняват колективно или индивидуално сутрин след изгрев слънце. Движенията са прости и лесноизпълними от всеки. Те поддържат гъвкавостта на тялото, укрепват организма и внасят хармония между клетките. "Защо не изпълнявате упражненията?" - питаше Учителят някои братя и сестри. "Ние не можем, защото имаме ревматизъм и изпълнението ни причинява болка." - отговарят те. "Ако опитате, веднага ще се почувствате по-добре". И действително ставаше така, както той казваше.

Учителят познаваше благотворния ефект на тези упражнения, така че и вие трябва да се отнесете сериозно към тях. Или ще кажете, че от години ги изпълнявате и не сте почувствали никаква промяна. Това само така изглежда. А знаете ли колко беди са ви подминали благодарение на тези упражнения. Вие се храните, пиете, вървите, спите, дишате, но не изпитвате усещането, че това оказва някакъв голям ефект върху живота ви. Тогава не яжте, не пийте, не вървете, не спете, не дишайте и след това елате и ми кажете как сте. Ако изпълнявате гимнастическите упражнения с разбиране, съзнавайки значението на всеки жест за вашето здраве и равновесие, вие ще се почувствате по-способни да посрещнете всички

трудности в живота.

Бях седемнадесетгодишен, когато срещнах за първи път Учителя и със здравето не бях много наред. От години се хранех зле. Дните ми преминаваха в дихателни упражнения, медитации и четене. Дори когато се хранех, не се разделях с книгата. Бях твърде млад, за да разбера на какво се дължи моята умора, сънливост, слабост. Когато ме погледна, Учителят каза: "Черният ти дроб не е добре и за да го излекуваш, трябва да направиш следното: всяка сутрин на гладно ще изпиваш чаша вода. Ще я пиеш бавно, предъвквайки я глътка по глътка, като концентрираш цялата си мисъл върху нейното въздействие и сила. Ще и говориш: "Скъпа вода, ние двамата с теб ще възстановим моя организъм". Нищо повече не ми каза. Той не обясняваше нещата, както аз правя пред вас. Оставяше ни да дълбаем и търсим сами. Без съмнение той е по-мъдър от мен!

В началото аз не повярвах твърде на толкова просто средство, но направих това, което ме посъветва Учителят. Чувството ми на задължение и доверието, което изпитвах към него, ми помогнаха да се излекувам. Усещах, че нещо става със съзнанието ми. Изпитвах приятно замайване, подобно на онова, което изпитваме, когато се наведем към някой извор да утолим жаждата си. Мисля, че точно това излекува черния ми дроб. Да, водата е много ефикасно средство. В последствие всеки път, когато Учителят ми предлагаше начини или ми даваше съвети, аз ги прилагах, дори ако те в първия момент да ми се струваха незначителни и странни. Аз се убедих, че за мен е много важно да изпълнявам всичко, което Учителят ми препоръчваше.

Тук са необходими някои пояснения. Един истински учител никога не налага на учениците си своята воля. Само Учителите на мрака държат учениците си в подчинение и сервилност. Но дори Учителите на светлината да не налагат покорство, добре е ученикът сам да открие, че подчинението към Учителя е благотворно и че за ученика е от полза да следва съветите му.

Учителят ни оставяше свободни. В това отношение той се придържаше към гледната точка на Небето. То ни оставя свободни, но да се даде на някого свобода, не означава непременно да се одобрява онова, което той върши. Истинските ученици чувстват кога Учителят е съгласен с техните мисли, чувства и намерения. Ако са искрени, учениците могат да разберат дали Учителят одобрява, или не, техните действия. Достатъчно е и най-

малкото притеснение, за да се запитат: “Какво у мен не е в унисон с намеренията на Небето?”- след което да се постараят да открият грешката, която биха могли да допуснат. Забелязали ли сте, че дори от една и съща фотография веднъж Учителят ви гледа сериозно, а друг път ви се усмихва? Това съвсем не е илюзия.

Учителят никога не изискваше от нас послушание и подчинение, но аз чувствах колко е важно да го слушам и да му се подчинявам. Дори когато дълбоко в себе си не бях съгласен с него и се съмнявах, бях сигурен, че за мое добро трябва да го послушам. Бъдещето винаги доказваше неговата правота. Не бях аз този, който с ограничения си интелект би могъл да преценява и критикува неговите действия и проекти. И уверявам ви, никога не съм съжалявал за това.

Когато през 1937 година Учителят ме посъветва да дойда във Франция, аз бих могъл да си кажа: “Учителят иска да ме изпрати в една непозната страна, но аз не съм готов за това. Там ме очакват големи трудности и може би непреодолими изпитания. Не, аз не мога да отида.” Но аз се подчиних.

За да еволюира един ученик, той трябва да има доверие в своя учител, но също така не бива да му се натрапва. Много ученици под претекст, че обичат своя учител, се опитват да го обсебят, да упражнят някакво влияние върху него. Такива хора изпадат в сляпа ревност и плетат нескончаеми интриги. Те си въобразяват, че щом учителят разговаря с някого или му обърне по-голямо внимание, това значи, че го фаворизира.

В Братството в България всички обичахме Учителя и всеки се стараеше да бъде колкото може по-близо до него. По тази причина много братя и сестри трудно понасяха постоянното присъствие край него на Савка, една от неговите секретарки. На теория всички се съгласяваха, че нейната помощ е необходима за Учителя, но на практика излизаше друго. Много сестри й завиждаха и желаеха да бъдат на нейно място. А и Савка се държеше доста хладно и необщително. Рядко разговаряше с другите и не вдъхваше особена симпатия. Често отпращаше най- безцеремонно тези, които отиваха на посещение при Учителя. Мнозина се възмущаваха, че той допуска подобно поведение.

Веднъж Савка попречи и на мен да се срещна с Учителя. Това ме засегна, разбира се, но аз признавах правото на един учител да подлага на изпитание своите ученици. “Той е ясновидец” - си казах аз и сигурно е

открил в тази сестра някакви добродетели, които ние не можем да забележим или може би я подготвя за някаква мисия, за която ние не знаем Не сме ние тези, които ще съдят и критикуват." И когато Учителят завърши земния си път, много скоро и Савка напусна тази земя, за да бъде до него там, отвъд. Един ден той ни довери, че в едно от неговите прераждания, Савка е била негова майка.

Нормално е, разбира се, желанието на учениците да посещават своя учител но те трябва да проявяват и благоразумие. "Невъзможно е Учителят да бъде с всеки от нас - трябва да си кажат те. - Ние сме толкова много, а той е толкова зает! Не бива да го товарим с нашите проблеми. Когато Учителят е с нас, той мисли за нас и ни обича. Това би трябвало да ни е достатъчно." Егоистичната обич не е истинска обич. Тя е насилие и стремеж за обсебване, което сее в душата на учителя семената на смъртта.

"Не съществува любов като Божията. Само Божията любов е Любов!" Как мислите вие? Защо Учителят ни е дал тази формула? Защото е наблюдавал хората и е разбрал колко струва човешката любов. Нищо повече от желание, ревност, алчност, лакомия, страст и всичко, което искате още, освен истинска любов. Тази фраза разкрива колко е бил разочарован Учителят от обичта човешка. До какви тъжни изводи е стигнал, за да възкликне:

"Само Божията любов е любов."

Така че той е бил длъжен да вземе сериозни мерки за защита от човешката "любов".

Когато хората го посещаваха, му носеха грозде, праскови, пъпеши и какви ли не още чудесни плодове от всички краища на България. Доста от тях той изяждаше, а останалите поставяше в една стая. Там те изгниваха, след което се изхвърляха. Така много плодове се похабяваха. Питах се, защо не раздава тези плодове на хората. Сега вече го разбирам. Той не би могъл да задоволи всички. Въпреки, че плодовете, които получаваше, бяха много, те никога не биха били достатъчни, за да ги разпредели на стотиците хора, които идваха да го слушат. Винаги щеше да има недоволни. Днес за някого не останало, другият получил по- голямо, по-хубаво и т. н. Оставяйки храната да изгние, Учителят разрешаваше тези проблеми. Онова, което космическите резервоари бяха изразходвали, си го връщаха. Вие на какво мнение сте?

Аз бях сигурен, че всичко това Учителят правеше не от егоизъм или

скъперничество. Той беше толкова щедър. При него често идваха просяци, които бяха сигурни в неговата помощ. Какво по-добро доказателство за това? Той не обичаше да афишира своята щедрост. За целта натоварваше някой от своите ученици (често се случваше да бъда и аз), който да действа от негово име. По този повод Учителят веднъж ми разказа как в бакалията на един варненец влязъл един просяк. “Какво търсиш тук? Хайде, върви си!” - изгонил го бакалинът. Клетият просяк изчезнал из кривите улички, с които изобилстваше Варна. Тогава бакалинът се втурнал подире му, бързо го догонил и като се уверил, че никой не би могъл да го види, пъхнал в джоба му своята милостиня. Той разбирал, че благотворителността е по-ценна, когато е анонимна. В този смисъл се тълкуват и думите на Христос: “Лявата ръка да не знае какво върши дясната”.

Аз напълно разбрах Учителя след години, когато отговорността, която носех, можеше да се сравни с неговата. Един учител е изложен на големи трудности, ако не е заобиколен от истински ученици! “Какъв трябва да бъде истинският ученик?” - ще попитате вие. Истински ученик е този, който съзнава необходимостта от учител, за да го води и вдъхновява по пътя на доброто. И когато открие този учител да му се довери, да не му се противопоставя и да няма претенции към него. Този ученик се чувства щастлив само при мисълта, че има учител, дори без да има преки контакти с него. Благодарение на тази връзка, на вярата и обичта си към него, той ще еволюира. Дори и нещастен, беден, болен, умиращ той ще чувства подкрепа и сила при мисълта за учителя, защото образът, който е създал в съзнанието и сърцето си е всесилен. Защото този вътрешен учител всъщност разтваря вратите, за които външният, във физически план учител, понякога не подозира.

Не е необходимо да бъдеш често с учителя, за да еволюираш. Посрещаме слънцето, съзерцаваме изворите и си оставаме все същите. Защо? Защото е затворено и не можем да влезем при тях. За да отворим, са необходими вяра и обич. Това са ключовете, които отварят всички врати. Както виждате, важен е не самият учител, а представата, която сте си създали за него, както и вярата ви в него. От мислите и чувствата ви зависи вашата еволюция. Учителят е само средство. Тези, които мислят, че тяхното духовно развитие ще спечели, ако сменят учителя си с по-способен, по-просветен, грешат.

Когато бях в Индия, чух един малък разказ, който макар и да не е достоверен, е много показателен. Между учениците на един учител имало едно момче, което с любов и почитание, като магическа формула, повтаряло непрекъснато името на учителя си. Един ден го видели да върви по водата на едно езеро. Веднага отишли при учителя си и му разказали какво са видели. Изненадан, учителят извикал ученика си и му казал:

- Разказаха ми за твоите необикновени способности. Изглежда, че можеш да вървиш по водата. Как го правиш?
- О, Учителю - отговорил ученикът, - много лесно! Концентрирам се върху твоето име и го произнасям с любов.

Убеден, че за него няма да представлява никаква трудност да стори същото, учителят отишъл до езерото, нагазил във водата произнасяйки името си и се удавил. Виждате ли? Учителят се удавил, а ученикът ходел по водата. Значи не е важно името, а старанието, с което ученикът го произнася. Ако този учител е имал един свой учител, към когото да изпитва вяра и обич, произнасяйки неговото име, той също би тръгнал по водата.

Разбира се, добре е учителят да бъде мъдър и преливащ от обич, но не забравяйте, че по-важни сте вие, учениците. От това, което носите в главата и сърцето си, зависи вашата еволюция.

Разговарял съм с много християни и ми е правило впечатление, че повечето от тях, особено служителите на църквата, не разбират ролята на духовния учител. Считат за скандално да се приема някой за учител, други да се представят за ученици, а се счита за нормално да се създават култове към статуи, икони, реликви. Те коленичат пред тях, шепнат молитви, пеят, палят свещи, прегръщат ги, обсипват ги с цветя и ги разнасят по процесии. А с какво една икона, статуя, изображение на светец е по-велика от един учител? Няма и неподвижна, мраморна, гипсова или дървена стои тя на стената или на пиедестала, а наоколо хората се молят за спасение и вярват в нея. Наистина те постигат нещо. Защо? Дали иконата или статуята са направили нещо? Не! Те само са изиграли ролята на посредник, като са препредели молбите и жалбите. Благодарение на концентрацията и интензивността на вярата на човека, неговите мисли достигат до Небето. Иконата се явява само средство. Тя е безсилна, ако липсва човешката вяра.

И така, Учителят е една икона. Може сама по себе си не толкова

мощна, но благодарение вярата на учениците би могла да стане. Ето ви посредникът, чрез който можете да изпратите своите послания към Небето. И отговорът ще дойде, и резултатите ще бъдат чудесни. Пред един безжизнен образ или пред едно живо същество в момента, когато почувствате, че сте в хармония с вашата вяра, вие ще получите резултат. Образът на учителя ще отправи молбите и стремленията ви. Е, скептикът дори и пред самия Христос няма да постигне нищо. Дори Спасителят не може да отрази онова, което невярващият носи в сърцето и главата си. И понеже точно в това отразяване се състои връзката, няма да бъде чут.

Това трябва да разберат християните и да не се опълчват срещу духовните учители. Но както вярващите, така и клирът са много далеч от валидността на законите на психическия и духовния свят! Наистина от редица години се наблюдава еволюция в мисленето на хората, но по времето на Учителя беше ужасно. Духовниците от клира бяха нетолерантни и много от тях на ниско интелектуално равнище.

Учителят веднъж ни разказа за едно свое посещение при един свещеник. Докато бил там, един просяк дошъл за милостиня. Раздразнен, свещеникът го отпратил, без да му даде нищо.

- Но защо постъпвате така? - го попитал Учителят, след като свещеникът затворил вратата. - Та това беше Христос!
- А! Христос ли? Но това трябваше да ми кажете, преди той да излети, - избърборил свещеникът и хукнал да догони клетия сиромах, за да му даде своята милостиня.

Трябвало е Учителят да му каже, че Христос, преобразен като просяк го е посетил, за да постъпи по християнски. Той дори не разбрал символичния смисъл на думите на Учителя. Би могло да се каже, че църковният служител въобще не е чел Евангелията, където Христос казва, че онеправданите са му по-близки, отколкото живеещите в охолство и че по-скоро камила ще премине през иглено ухо, отколкото богатият да влезе в Царството Божие. Попът хукнал след клетника, защото в действителност е повярвал, че Христос се е претворил в просяк специално за посещението си при него и се срамувал, че не е могъл да го познае. Учителят се заливаше от смях, когато ни разказваше тази история, сякаш виждаше пред себе си попът да възкликва: “А, Христос! Трябваше да ми кажете, преди да излети!” - и да хуква след сиромаха.

Разбира се, не всички служители от клира бяха глупави, но на повечето

от тях им липсваше широта на възгледите. А Ортодоксалната църква беше много силна по онова време. Свещениците много лесно можеха да наложат на управляващите да вземат мерки срещу Учителя. Впрочем Учителят не остана дълго време във Варна. През 1919 година той получи разрешение да се върне в София, което обаче не означаваше, че ще го оставят на спокойствие.

Един ден, в резултат на нови интриги, изплетени от клира, Учителят е призован в Дирекцията на полицията. Той знаел кой е сплетничил срещу него. Отива придружен от свой ученик. В стаята, където го въвеждат, вече го очаква множество от важни персони. Без да чака покана, той сяда, отправя суров поглед към тях и поклащайки заканително глава, заявява: "Аз зная защо сте ме призовали. Вие искате да ме съдите, но запомнете добре! Вие не разполагате с такава власт. По този ли начин искате да спасите България? Вярвате ли, че светът ще стане по-добър, ако ме осъдите? Достатъчно съм търпял. Сега вече ще изпратя моето послание там, Горе, и вие ще трябва да носите последствията от делата си."

Суровостта в поведението и думите на Учителя стряскат присъстващите, които не очакват подобно държание. Те забравят всички скалъпени обвинения и гузно смутолевят: "Но вие сте свободни, Господин Дънов! Никой няма да ви пречи да изнасяте своите беседи и да правите всичко, което искате." Учителят станал и излязъл, следван от ученика си, който след това ни разказа за случилото се.

Веднъж по време на събор на Братството, който се провеждаше в околностите на Търново, пристигнаха братя и сестри от цяла България. Учителят реши да изнесе публична лекция в градския театър. Събраха се толкова много хора, че мнозина трябваше да останат навън. Съборът раздразни много църквата. Владиците и свещениците се договарят с няколко безделници да създадат безредици. Още с пристигането ни разбрахме, че ще си имаме проблеми. Атмосферата беше напрегната. Залата беше пълна с провокатори, готови да вдигат шум и да предизвикват вълнения. На балкона се беше инсталирала група окултисти със зловещи физиономии, облечени в черно. Те втренчено се взираха в Учителя, решени на всяка цена да му внушат да не говори. Той съзнаваше всичко това, но имаше намерение да даде урок на всички тези хора. За нас, неговите ученици, това щеше да бъде един полезен изпит. Ние го бяхме обиколили, за да го подкрепим и защитим, ако се наложи.

Той започна да говори тихо и малко неуверено. Във въздуха се носеше усещането за някакво враждебно присъствие. Постепенно неговата реч ставаше все по-уверена и сигурна. Думите му придобиваха все по-голяма сила, а погледът му спокойно обгръщаше залата. Усетили, че това, което са замислили, няма да стане или по-скоро разбрали срещу кого се опълчват, окултистите от балкона напуснаха залата. Явно те познаваха закона за действието и противодействието. Другите, от партера, които нямаха понятие за разразилата се невидима битка, останаха до края. Тях ги занимаваше само мисълта, че им се представя случай за създаване на безредици.

Когато Учителят завърши лекцията си, те се разкрещяха и заразмахваха юмруци под носа ни с намерение да предизвикат скандал. Те много добре знаеха, че ако полицията се намеси и ги арестува, веднага ще ги освободи, защото всичко ставаше с нейно знание. Усетили какво се готви, всички братя и сестри се изправиха на крака и запяха “Братство, единство” с такава сила, че другите окаменяха и повече не се чуваха. Помощта беше дошла от грандиозната сплотеност. Стените на театъра се тресяха. Песента завърши и врявата се възобнови още по-силна. Ние запяхме отново и пяхме дотогава, докато нашият ентусиазъм завладя всички, даже и тези, които поради липса на места бяха останали навън.

Въодушевените от подобен дух не могат да бъдат победени. Пред очите на братята и сестрите смутителите бяха обхванати от уплаха. Какъв спектакъл! Аз никога няма да забравя тази картина. Учителят спокоен, мълчалив, горд, самоуверен, заобиколен от пеещото Братство. Особено се отличаваше един брат с огромна бяла брада, който тръскаше глава и въодушевено пееше. Величествено! Той стоеше изправен до Учителя и с поведението си сякаш питаше: “Кой смее да вдигне ръка срещу Учителя?” Дори слабите и възрастни братя и сестри излъчваха сила. Това беше поле от нажежена жарава. Това беше една армия, водена от генерала на Правдата. Всеки път, когато другите се опитваха да налетят на нас, ние запявахме отново с всичка сила и с това ги удържахме на разстояние. Накрая Учителят каза: “Хайде, излизаме!” - и се отправи към изхода, следван от цялото братство. В залата останаха размирниците, дръзнали да се проявят. Величествен, незабравим спомен!

В действителност Учителят е преследван не само от служителите на клира. Неговият живот на мъдрец, неговата безкористност и

справедливост засягаха голям кръг хора от обществото. Светлината винаги пречи на онези, които живеят в тъмнина, защото на светло всеки би могъл да ги види и разпознае.

Веднъж при мен дойде един мой приятел, артист, и също последовател на Учителя. Видимо разтревожен, той ми каза:

- Брат Михаил, представи си! В града пристигна режисьор, който е решил да постави пиеса, написана против нашия Учител. Ти знаеш, аз съм подписал договор с тази театрална трупа, който ме задължава да играя в пиесата, която усмива Учителя и Братството. Какво да сторя?
- Бъди спокоен - казах му аз, - могъщото Небе ще оправи всичко, но ако можеш, срещни се с този режисьор и му обясни, че той не бива да поставя тази пиеса и че няма право да се присмива над истински добрите, праведни и святи люде. Напомни му правилото, че да осмиваш престъпниците не е лошо, дори понякога е полезно, но да се надсмиваш над някое светло и чисто същество, е опасно.

Аз бях спокоен и сигурен, че пиесата няма да се играе. Артистът говорил с режисьора, който го изслушал, но не се съобразил ни най-малко с разумните съвети и продължил репетициите. В навечерието на премиерата се провежда генерална репетиция. Неочаквано при мен се втурва моят приятел:

- Брат Михаил, знаеш ли какво се случи? По време на репетицията режисьорът се свлече на пода. В момента лекарите са на сцената и се опитват да спрат кръвоизлив от шийната му артерия.
- Е, няма нищо страшно - казах му аз, - но ти му предай, че бих желал да поговоря с него.

Режисьорът се съгласи да ме приеме. Поисках да остана насаме с него. Съпругата му не беше доволна от това, но накрая се съгласи да ни остави сами. Аз влязох в кабинета му и го погледнах благо. Той очевидно беше объркан. Гърлото му беше привързано с леден компрес, така че той не можеше нито да мърда, нито да говори. Можеше само да ме гледа. Кротко и с голяма обич в гласа си аз му заговорих: “Вие можете да се излекувате само при условие, че ми обещаете да не поставяте тази пиеса. Има толкова други! Защо трябва да печелите именно с тази? С нея вие действате срещу тези, които носят нещо светло и чисто на света. Причината на вашата болест се съдържа точно в това. Вие нямате право да я поставяте на сцената.” След това му обясних някои закони на духовния свят и че ако

упорства, рискува. Твърде слаб и поради това възприемчив, той ме разбра и обеща да не поставя пиесата. Удовлетворен аз си тръгнах. На другия ден режисьорът се почувствал значително по-добре.

След няколко дни обаче жена му, която беше актриса и играеше в пиесата, започнала да му се присмива, че обещанието, което е дал, е глупост и че неговото излекуване се дължи на старанието на лекарите. Позволил да го убедят, режисьорът решил да поднови репетициите, но още на първата репетиция инцидентът се повтаря. Едва тогава той окончателно решава да спре пиесата. Така варненци бяха лишени от удоволствието да я гледат.

Учителят беше принуден да понася и къде по-тежки атаки, дори такива, които застрашаваха живота му.

В София имало една група от нечисти хора, на които самото съществуване на Учителя пречело дотолкова, че един ден стигат до идеята да го ликвидират.

Останало само да решат, кой от тях ще се заеме със задачата да го прободе с нож. По някакви признаци Учителят почувствал, че го заплашва голяма опасност, така че той по някакъв начин бил предупреден и се подготвил предварително. Когато видял, че при него идва посетител с необикновена физиономия, той разбрал. По-късно ми обясни, че по създанията, които придружават всяко същество, може да се определи неговата поява. По тях ясновидците се запознават предварително със същността на този, който предстои да приемат.

Учителят посреща убиеца с думите: “Аз зная защо си дошъл. Добре! Опитай да изпълниш своята мисия, но помисли какво ще правиш, ако вдигнеш ръка и тя се вкамени във въздуха!” Напълно разколебан, нещастникът пада на колене и моли за прошка. Никой освен него и онези, които го изпращат, не знаел за целта на посещението му. Учителят обаче усетил.

Друг път някакъв тип се промъква при Учителя и преди някой да може да му попречи, се нахвърля върху него и започва да го бие. Учителят рухва окървавен. Ударите по главата го парализират за известно време. За да се възстанови по- бързо, е откаран в планината. Когато отидох да го посетя и го видях в такова състояние - ранен, с глава омотана с бинтове - аз се ужасих. Запреглъщах и заплаках така, както никога не съм плакал. За мен нямаше нищо по-тежко от това да видя Учителя парализиран и ранен.

Шокът беше толкова силен и неочакван, че не можех да помръдна. Все едно, че и аз се бях парализирал. В един момент видях как Учителят полага всички усилия с ръка да ме успокои и да ми помогне да изляза от това състояние. О, никога няма да забравя това. За щастие почивката, планинският въздух и разбира се, мислите му и неговата чистота, му помогнаха бързо да се възстанови. Парализата изчезна. По-късно разбрахме, че човекът, който се бе нахвърлил върху Учителя, се разкайвал. Той бил изпратен от хора, които нарастващото влияние на Учителя в България ги безпокояло и решили да му навредят. Той въобще нямал представа на кого вдига ръка.

За да се обяснят заплахите и опасностите, на които Учителят беше изложен, трябва да се знае, че в момента България преживява особено труден политически и социален период. Не е възможно Учителят и Братството, което в навечерието на Втората световна война наброява 40,000 души да останат незасегнати от събитията, които разтърсват страната.

Това се случи в Търново, където живеех с един приятел, също ученик на Учителя. Къщата ни се намираше в лозята далеч от града. Дните ни преминаваха в работа, четене и медитации. Един ден при нас дойде отслабнало, бледо, изтощено, облечено в дрипи и явно много уплашено момче. Ние го нахранихме и след като постепенно спечелихме доверието му, той разказа своята история. Беше анархист. Всички от групата му били разстреляни. Той успял да избяга и се криел от преследвачите си. През няколкото дни, докато се криеше при нас, ние водихме дълги разговори. Той беше изненадан, трогнат от философията на нашето Учение и много скоро у него започна да се пробужда благоразположение към нея. По начало той не беше лош. Беше много честен. Възмущаваше се от неправдите и обстоятелствата, които го бяха въвлекли в редиците на анархистите.

Уборен от нашите аргументи, той реши да захвърли политическите си пристрастия и да се присъедини към Братството. Учителят го прие. Аз убедих момчето, че ако положи усилия и дойде при нас, властите с времето ще го забравят и всичко в съдбата му ще се промени. Той ми повярва и наистина стана един от най-добрите братя. Неговата доброта, благородство и вярност бяха изключителни и ние наистина много го обичахме. Както виждате, между приятелите ми имаше и анархист, когото

полицията преследваше като престъпник.

Животът на един учител е осеян с препятствия, борби и опасности от всякакъв вид. Той скъпо заплаща желанието си да носи на хората просвещение. Често съм чувал Учителят Петър Дънов да казва, че няма нищо по-тежко и обезкуражаващо от това да си имаш работа с хора, на които искаш да помогнеш. Да, при цялата негова мъдрост и знания той заявява това, тъй като накрая безконечните упреци и критики го изтощават. Посветените също са човешки същества и вие не можете да си представите колко е голяма заслугата им да продължават своето дело.

В какво се състои делото на Учителя? Цялата му същност се съдържа в името, което дава на школата, която основава: Всемирно Бяло Братство. Винаги съм се възхищавал на идеята на Учителя да даде това име. Нищо не може да се сравни с него по дълбочина, величие и благородство. Това име съдържа в себе си цяла наука. То ни сочи задачата, която трябва да изпълняваме, бележи светлия път, по който трябва да вървим.

Аз не казвам това, за да омаловажа имената на другите движения. Не, някои от тях са много добри и впечатляващи, но никое от тях не обхваща толкова широки и основни понятия като “Всемирно Бяло Братство”. Защото в действителност Всемирното Бяло Братство с неговата духовна същност обхваща не само планетните системи, но и всичко там, Горе. За Братството не трябва да се съди по това, което е тук на земята - шепа хора, които не винаги са много умни и просветени. Истинското Всемирно Бяло Братство, което е горе, е представено от най-еволюирали същества. Тук ние сме само отражение, филиал, ако искате, който изпълнява техните планове, като се облагодетелстваме от тяхната светлина и поддръжка. Но все повече и повече Братството тук долу трябва да се доближава до онова, което е горе. За това е необходимо членовете му да съзнават предимството си да принадлежат на тази необятност.

Вие също все още не разбирате какво значи да принадлежите на Всемирното Бяло Братство. Мнозина се оплакват, че откакто са последователи на Учението, нищо не се е променило. Това е защото са тук само физически, но не и вътрешно. Когато ученикът участва вътрешно в Братството, той не може да не еволюира, да не почувства прилив на сили, да не се обогатява. Но ако се задоволява само с това малко Братство, което съществува на земята, събирайки се с онези, които идват тук, защото не знаят къде да отидат, разбира се, че нищо няма да постигнат. Истинските

придобивки не се постигат с външни действия. Трябва да принадлежиш с цялото си сърце, с цялата си душа на Всемирното Бяло Братство, което е горе и да работиш за реализирането на неговите проекти тук на земята.

Бях още млад, когато веднъж изказах пред Учителя своите съжаления за това, че някои братя и сестри напускат Братството. Той ми отговори: “Не, те не напускат Братството. Ако не остават в него, значи, че никога не са му принадлежали. Никога няма да видиш един член на Всемирното Бяло Братство да го напуска.” Това ме накара да се замисля и да разбера, че да принадлежиш на Братството, значи взаимно да се привличате, сякаш сте създадени от една и съща материя. Не можеш да скъсаш с него, както не можеш да скъсаш със себе си. Така че онези, които си въобразяват, че могат да напуснат Братството, се лъжат. Истината е, че Всемирното Бяло Братство, което е Горе, не ги е приело.

Когато се заемете с Учението, вие го правите под контрола на висшите същества. Когато те преценят, че сте преминали изпитите добре, тогава ще ви удостоят с членство във Всемирното Бяло Братство, след което нито ще можете, нито ще искате да го напуснете. Бихте ли предпочели смъртта пред живота? Бихте ли напуснали красивото, за да живеете с грозното или ще се отречете от богатството и заживеете в мизерия? Не! Това ви е ясно, нали?

Занапред медитирайте върху онова, което представлява Всемирното Бяло Братство и ако все пак не можете още да си представите какво представлява братството Горе, опитайте се поне да разберете какво представлява то тук, на земята. Под думите Всемирно Бяло Братство се подразбира , че всички по света са братя и сестри, синове и дъщери на небесния Отец и божествената Майка, Природата, и че заедно имат да свършат една работа в името на доброто и светлината. Защото това символично е духовния смисъл на думата “бяло”, сиреч добро, светлина.

Идеята за светлината е основна в Учението на Учителя. Аз си спомням, че един от първите въпроси, които зададох на Учителя, когато го срещнах, се отнасяше за най-добрия начин за съединяване с Бога чрез медитация. Той ми отговори: “Работата със светлината, защото светлината е израз на божествената прелест. Човек трябва да се концентрира върху светлината, да се потопи в нея, да се възрадва. Чрез светлината се влиза във връзка с Бога.” Да, няма по-добра от работата със светлината. Тя е като океан от живот, който пулсира, вибрира. В него можете да се гмурнете, да плувате,

пречиствате, пиете, храните. В нейното лоно можете да вкусите пълнотата.

Аз си спомням и други думи на Учителя от онова време. Той провеждаше все още беседите си в залата на улица “Оборище” в София, преди Братството да се нанесе на “Изгрев”. Един ден преди беседата дойде да го посети един господин, който му поставяше най-различни въпроси. Аз бях там и слушах. Както винаги Учителят се държеше семпло, естествено, достойно и внушително. Той отговаряше учтиво но кратко. Един от въпросите беше: “По какво може да се съди за степента на еволюция на един човек?” “По интензивността на светлината, която този човек излъчва”, - беше отговорът на Учителя.

Този отговор ми направи толкова силно впечатление, че върху него основах голяма част от моето съществуване. Аз разбрах, че според светлината на хората може да се съди за тях. Тази светлина е невидима, разбира се, но се усеща в погледа, в изражението на лицето, в хармонията на жестовете. Тя не зависи нито от интелектуалните познания, нито от някакви инструкции. Тази светлина е проява на духовния живот на човека. Нея трябва да търсим непрекъснато и неуморно в хората.

Като даде името “Изгрев” на терена на Братството, Учителят отново постави ударение на светлината. Там той прекара по-голямата част от времето си до края на своя живот. Много от неговите ученици също се заселиха там в малки светли къщички сред цветни градини без огради. Това беше по-скоро един обширен парк.

При посещение на Изгрев се усещаше кога Учителят е там. Това беше нещо пулсиращо, блещукащо, излъчващо частици жива светлина, топлина и хармония. Привидно нямаше нищо особено, но спокойствието и излъчването на Учителя изпълваха цялото пространство. Когато той отсъстваше, всичко като че ли живееше забавено. Нещо неподвижно, сковано висеше във въздуха. Да, във въздуха преди всичко се долавяше присъствието или отсъствието на Учителя. Защото въздухът и предимно водата са най-чувствителните посредници. Въздухът много бързо се пречиства или замърсява от присъствието на някои същества. Когато прочетох по-късно в езотеричните книги, че човекът притежава своя лична атмосфера, която насища със своите вибрации, за мен беше вече изживян опит. Близо до Учителя аз бях разбрал, че всяко същество разпръсква енергийни частици и потоци, чиято природа съответства на неговата. Ако

това същество е нечисто, то замърсява всичко наоколо. Ако е чисто, потопява всичко в своята светлина.

Често, когато си припомням за всичките години, прекарани до Учителя, аз вярвам, че най-важното за мен е, че живях в неговата аура. Всичко, което неговото присъствие излъчваше, отразяваше като частици светлина, работеше, работи и ще работи още дълго време върху мен. Защото това е вътрешен психологически, духовен закон. Благодарение на излъчваните от Учителя частици светлина, учениците изграждат своето субтилно тяло.

На "Изгрев" Учителят всеки ден приемаше посетители, които го търсеха за лични съвети. Три пъти седмично изнасяше беседи. Коледа и Великден не се различаваха по нищо от другите дни. Те преминаваха в молитви, медитации, мисли за раждането, смъртта и възкресението на Христос, но не правехме нищо по-особено. Защото за истински духовния човек всички дни са святи. И дори Коледа и Великден да са по-святи, не намираха място никакви по-специални церемонии. Учителят изнасяше беседа и както обикновено се молехме и пеехме.

Когато Учителят влизаше в залата за беседи, всички ставахме да го поздравим. Неговото излъчване, когато отговаряше на поздрава ни, беше изключително. Аз често се питах защо. Без съмнение уважението, което братята и сестрите проявяваха към неговата личност, пораждаха у него желанието да отговори на техните очаквания и вдъхновението, което го завладяваше, се проявяваше като светлина около него. Много виртуозни артисти казват, че качеството на тяхното изпълнение зависи от атмосферата в залата, от поведението на публиката. Артистът е посредник и вниманието на слушателите кара духът да се прояви чрез неговото изпълнение. Така е и с един духовен водач.

Учителят никога не подготвяше своите лекции предварително. Той познаваше хората с техните проблеми, грижи, страдания и се стараеше да отговори на техните нужди. За да отговориш на хората, не е необходимо нито предварителна подготовка, нито използването на цитати. По атмосферата в залата трябва да усетиш възникващите въпроси. Това именно правеше Учителя и неговата грижа се проявяваше по изключителен начин. Аз често водех приятели да се запознаят с него. Преди да ни приеме, ние разговаряхме помежду си за най-различни неща. Той е следил нашия разговор до момента, в който сме го прекъснали и неговите въпроси към смаяните ми приятели бяха точно върху темата, за

която бяха дошли при него.

В своите беседи Учителят се стараеше да отговаря на въпросите на своите ученици. Това, разбира се, съвсем не беше в академичен стил. Той често скачаше от един въпрос на друг, изоставяше една тема, без да е приключил с нея и започваше друга, която също оставаше недовършена. Това създаваше у слушателите впечатление за накъсаност, незавършеност, но именно това беше отражението на живота. И повечето от братята и сестрите излизаха от залата с впечатлението, че Учителят е говорил поотделно на всеки един от тях. По-късно разбрах, че този начин на говорене е най-полезен и аз го възприех.

В лекциите си имаше някои аспекти от езотеричната наука, които Учителя никога не засягаше. Той концентрираше своите обяснения върху Библията, Евангелията, без да ни разкрива нещо от Кабалата, алхимията, магията или астрологията. В България по онова време да се третират тези теми представляваше голяма опасност. Учителят усещаше, че учениците му не са готови, а църквата, която постоянно го дебнеше, непременно щеше да го обвини, че се занимава с черна магия. Толкова малко бяха способните да разберат и приемат неговите коментари за Евангелието, че какво остава за Дървото на Сефиротите, чакрите, езика на символите! Да се спомене само прераждането тогава беше скандално. Но аз знаех, че философията на Учителя стигаше по- надалеч от това, което можеше да разкрие в своите беседи и книги. Многократно като съм споменавал името на моя Учител Петър Дънов, някои възкликваха: “Петър Дънов! Кой е този Петър Дънов? Един неизвестен! Ако говорим за Мойсей, Питагор, Буда, Зороастър, да, това са велики Учители, но Петър Дънов!” В действителност приемайки Учението на Учителя, аз приех Учението на Христос, един от най-великите Учители на човечеството.

По време на един събор, състоял се в Търново, Учителят покри стените на залата с разноцветен копринен плат и окачи много красиви табла, представляващи геометрични фигури. В съседната, много по-малка стая, нареди множество символични предмети. Който влезеше в нея, трябваше да медитира няколко минути в тишина. В стаята цареше атмосфера на необикновена мистика. Съзерцавайки предметите, усещаш как се пренасяш в един свят на красота и светлина, който не може да се опише. Чистотата, създадена от Учителят на светлината, обливаше всеки. С пристъпването в стаята светлината заговорваше и създаваше силен

ослепителен ефект.

На този събор Учителят ни предсказа, че науката на бъдещето ще бъде науката за светлината и цветовете. Колкото и слаба, и безобидна да изглежда тази субстанция, тя притежава най-голямата сила във вселената. Тя е задвижила Сътворението. Благодарение на нея живеят камъните, растенията, животните, хората и световете се въртят. Това изразяват първите думи от Евангелието на Св. Йоан: “В началото беше Словото и Словото беше у Бога, и Словото беше Бог. То в началото беше у Бога. Всичко чрез него стана и без него не стана нищо, от онова, което е станало.” Да, всичко сътворено произхожда от първичната светлина - Словото.

Между фигурите, които украсяваха залата, в която Учителят ни въвеждаше имаше една чудно красива пентаграма. Такава звезда с пет лъча аз не бях виждал дотогава. В средата и около звездата имаше изрисувани символи, между които едно дърво окичено с плодове. Всеки лъч носеше името на едно човешко качество: мъдрост, истина, правда, любов, добродетел. Това са петте качества на Христос - идеалния човек.

Тези качества, трябва да развиват хората у себе си. Ето защо Учителят ни даде следното правило: “Поставете добродетелността за основа на вашия живот, правдата за мерило, мъдростта за бариера, любовта за наслаждение и истината за светлина.” Ако поразсъждавате върху съдържанието на тази заръка, ще се убедите колко забележително истинска е тя. Добродетелността е единствената солидна основа, върху което може да легне едно творение. Дори и най-красивото и интелигентно творение би рухнало, ако не го поддържа добротата. Правдата е качество за мярка. Да си справедлив, както показва везната - нейният символ - е необходимо да постигнеш равновесие: да добавиш към едната страна, или да отнемеш от другата, колкото трябва и когато трябва. Мъдростта е бариера, която ни предпазва от заплахата от външни и вътрешни врагове. Дори да притежаваме всичко друго, като богатство, знания, слава, лишени от любов, ние ще загубим вкуса към живота. Колкото до истината, тя е светлината, която озарява нашия път. Без нея ще се озовем в мрак и заблуждения.

Учителят нямаше навика много-много да обяснява. Той се изразяваше с твърде кратки формули, като оставяше на учениците да полагат усилие да разберат какво е искал да им каже. Като млад ученик аз често се питах,

защо той оставяше много от фразите недоизяснени. Това водеше понякога до големи недоразумения. А аз говоря, говоря, обяснявам, обяснявам, но дали съм по-добре разбран? Само Господ знае!

Гласът на Учителя беше благ, но твърд и плътен. Този глас ни усмиряваше но и ни вдъхваше увереност. Затова ние излизахме от всички негови беседи в най- добро разположение и вътрешно уравновесени. Когато говореше, мен силно ме впечатляваше ритъма, на който подчиняваше своите жестове, поведение и думи в една пълна хармония и извънредно спокойствие. Такъв ритъм не може да се постигне изкуствено. Това е плод на една истинска наука. Човек трябва да познава и разбира природните закони, да се съобразява с тях вътрешно, за да постигне ритъма, който блика и се излъчва от всички клетки. Тук важна роля играе характерът. Големите учители не си служат с трикове, за да впечатляват хората. Те са семпли, естествени, а силата на тяхното слово идва от самата им душа, от откровеността и истината, идващи отвътре. На това се дължи магическото им влияние.

Аз не претендирам, че съм проникнал във всички тайни на ритъма, но разбрах, че само простотата докосва и въздейства на човешкото сърце, докато от изкуствените неща поведението и словото губят смисъл и сила. Когато говореше, Учителят никога не изневери на простотата и естествеността на своето държание, никога не наруши хармонията и чудесния ритъм, свойствени само за него. От Учителя аз усвоих изкуството да слушам онези, от които мога да науча нещо. Ако поставим за известно време стоманен къс до магнит, стоманата ще се намагнитизира - магнитът ще е предаде от свойствата си. По същия начин ученикът, запознат с този закон, остава при своя учител, за да поеме от неговия живот, от неговата любов и светлина. Така един ден самият той ще може да помага на другите.

Когато Учителят говореше, аз винаги търсех начини, които биха ми позволили да се доближа колкото е възможно до неговия дух. На неговите беседи например, не сядах на първите редове, за да съм колкото може по-близо до него. Оставах в дъното на залата, почти винаги прав до вратата. Фактически бях най-отдалечен от него, но разстоянието стимулираше моя поглед, душата и мислите ми, които преодоляваха разстоянието, което ме делеше от Учителя и се чувствах много по- близо, отколкото, ако бях физически до него. Аз прониквах в него, в главата му, защото исках да

зная как той вижда нещата, как ги чувства и възприема; исках да бъда страница, върху която той да пише. И както слънцето с времето пише със своите лъчи върху земята, така Учителят да пише всеки ден върху страницата, която съм аз. Словото, мисълта на един учител може да се съдържа в книги, но книгите от хартия са дребна работа. За един учител най-важното са живите книги. На него му е необходимо учениците му да му бъдат живи книги. Предимно в тях той пише, в техните глави и сърца сее семената на своето Учение с надеждата, че ще дадат плод навсякъде по света.

Години наред се обучавах така и дори когато се наложи да го напусна и да се завърна у дома, аз продължавах да си представям, че съм в него, че виждам в него и малко по малко нещата се изясняваха. Тези упражнения ми дадоха много. И аз бих могъл, както много братя и сестри да се настаня на “Изгрев”, но реших да остана в града, за да не би, виждайки го всеки ден, да свикна с неговото присъствие. Благодарение на пътя, който трябваше да извървявам, за да го посетя и чуя, аз го преоткривах отново и отново всеки път все по-чудесен. Когато сме близо до планината, не можем да видим върха. Ако я нямаше нощта, как бихме посрещали всяка сутрин едно ново слънце?

Учителят често ме канеше на разговор. Когато влизах при него, ме очароваше чуден аромат, който не можеше да се сравни с никой друг. Едно ухание, не на цветя, нито на плодове, нито на нещо друго, изпълваше стаята. Това сигурно беше аромата на неговото сърце, на неговата душа. Бях твърде млад тогава и не бях още способен да си обяснявам нещата, но при всяко посещение усещах като парфюм един и същ аромат на чистота, святост, който никога и никъде след това не срещнах. Това ухание в действителност не съществуваше. Вероятно моята душа го долавяше в астрален план.

Когато Учителят ме приемаше за разговор, аз не се задълбочавах в онова, което ми говореше, а и не бих могъл да следя хода на неговите обяснения. Доколкото можех, се опитвах да приемам думите му и да ги изживявам, сиреч да почувствам цялата ум красота и духовна стойност. Преди да ги разбера, смятах, че е по-важно да ги почувствам. След срещата, още по пътя за дома, който ми отнемаше към 45 минути, аз мислено възстановявах цялата среща. Търсех в паметта си не само думите на Учителя, но и начина, по който ги е изрекъл, изражението на лицето

му, интонацията, жестовете, погледа, усмивките. Това съвсем не беше лесно. Аз не успявах да го постигна от първи път. Една след друга в паметта ми изникваха подробности, аз ги запомнях, свързвах ги, след което продължавах да се концентрирам и задълбочавам. Появяваха се нови думи, нови уточнения, аз ги подреждах и така до момента, в който почувствам, че всичко съм подредил. И се чувствах щастлив и горд, че съм пипнал за гушата моята памет и съм я принудил да възстанови всичко преживяно.

От нашите разговори аз особено държах на неговите обяснения за теорията и нейното приложение на практика, на познанията и на истинската работа. Когато човек е млад, е склонен да вярва, че няма нищо друго, освен дейността на мисълта, която се изразява в четене, учене, мислене. Учителят, който явно е забелязал подобна тенденция у мен, ми каза: "Който се впуска в действие без достатъчно познания, върши само пакости, а онзи, който се задоволява да трупа познания, макар и най-висши, остава непродуктивен. В духовния живот е по-важно да се реализира и за това е достатъчно да се знаят малко неща, но това, което се знае да се прилага на практика."

Тези негови думи ме поразиха. Аз все повече и повече се убеждавах в мъдростта и задълбочеността на Учителя. Да, той е изминал много дълъг път и познаваше истината. Затова аз ден и нощ благодаря на Небето, че срещнах моя Учител и разбира се, че бях удостоен с неговото благоразположение.

Често по време на разговор той имаше навика да повтаря следните три думи: **"Работа, работа, работа. Време, време, време. Вяра, вяра, вяра".** Учителят нито веднъж не ми обясни защо повтаря тези думи, но още тогава, след като размислих, разбрах, че в тези думи той събира цяла философия. Тя е следната: работа, но за да се захванеш с нея, е необходима вяра, а за да я продължиш, е необходимо време. Трябва време! Не е достатъчно само горещото желание, за да се осъществи бързо нещо. Да, сега вече зная какво значи "време". Години и години преминаха и сега вече зная какво нещо е времето!

По време на нашите разговори Учителят спираше отвреме-навреме затваряше очи и прошепваше много тихо някакви думи. Заинтригуван, аз се питах, какво ли би могъл да казва. Веднъж успях да доловя думата "Господи". Следваха още думи, но те бяха недоловими. Аз, разбира се,

никога нищо не го попитах. Е, вие може би си мислите, че се е молил на Господа да го освободи от моето присъствие? Възможно е. Но след това по лицето му се разливаше такава яснота, такова спокойствие, че аз вярвах, че не мислеше вече за мен, а се свързваше с Небето. Без съмнение той шепнеше: “Слава Тебе, Господи” или “Нека е свято името Ти Господи!”. Аз никога не разбрах какво точно мълвеше, но това не е най-важното.

Важното беше да разбера, че Учителят всеки ден, по няколко пъти на ден, смята за необходимо да се свързва с Небето. Аз си казвах: “Той, Учителят, който е винаги в светлината, изпитва необходимост да повтаря името Господне и да подновява връзката си с Него. Ами ние, които най-често сме в тъмнина, как можем да пренебрегваме тази връзка? Аз реших да възприема тази практика и разбрах колко е важно да спра по няколко пъти на ден, макар и за няколко секунди, независимо с какво съм зает, за да вляза в хармония с Небесния разум и небесните същества. В тази хармония се намира равновесието, мира, светлината, необходими за правилното действие.

Учителят никога не споделяше проблемите си в работата си с нас, а и никой учител не би го направил. Ученикът е този, който трябва да наблюдава и изучава своя учител, за да проникне в неговите “тайни”. Това той трябва да прави не от любопитство, а за да открие мислите, които пораждат действията на Учителя, неговата гледна точка, от която той преценява положенията, просвещава хората и определя своето държание към тях. За да проникна в мисълта на Учителя, правех точно определени упражнения. Имах свои методи да постигна неговите методи и за да ви помогна, сега ще ви ги разкрия.

Тези упражнения са едни от най-добрите в моя живот. Възможностите, които те ми разкриха, ми помогнаха неимоверно много. Никой, дори и Учителят, не ме е учил на това. Аз инстинктивно реших, че си струва усилието да разбера и запазя безценните съкровища, които ми предлагаше. Иначе, каква би била ползата от един учител? Той раздава, раздава, а немарливият ученик с времето забравя всичко или запомня само онова, което му харесва и което сигурно не е най-важното за неговата еволюция. Това е пропиляно време и за Учителя, и за ученика.

Колко много неща още трябва да се поставят на място! Хората претендират, че са последователи на Учителя, а проявяват такава

незаинтересованост и небрежност. Случвало се е Учителят да попита пред всички някой от братята или сестрите каква е била темата на по-предишната или дори на предишната беседа. Леле-мале! Някои въобще не си спомняха нищо, други започваха да разказват неща, далечни от темата, а трети се лутаха около онова, което Учителят ни беше говорил. Защо? Защото тези хора не оценяваха какво им предлага той. Те очакваха винаги все нещо друго, а пропускаха истини, които биха били полезни за управлението на техния живот.

Много хора си създават погрешни представи за онова, което може да им даде един учител. Те очакват безкрайни словоизлияния и зрелищни демонстрации и затова продължават да търсят друг учител, докато подминават този, когото не са съумели да разпознаят, но който е истинският. Спомням си за един човек, който се смяташе за много духовен, защото притежаваше голяма библиотека с езотерични книги. Той често посещаваше Учителя, обръщаше се към него с "Господин Дънов", споделяше трапезата му, приказваше, без да си дава сметка за истинското му величие. Това беше по времето, когато Учителят не беше много известен в България.

Един ден този човек решава да замине за Съединените щати, защото чул, че там имало много големи учители - теософи. Преди да отпътува, той поисква от Учителя една снимка. Учителят му дава. След като прекарва известно време там в учение и срещи, започва да изнася беседи. Веднъж в компанията на приятели, напреднали езотерици, той започва да разказва за състоянието на духовния живот в България. Изважда да им покаже снимката на Учителя. Представете си смайването му, когато американците възкликват: "Но това е нашият учител! Той живя тук в Щатите седем години. Колко пъти сме слушали неговите тълкувания на пасажи от Евангелията! Никога няма да забравим неговите разкази за природата. Вие сте щастливци, че имате такъв учител и се надяваме, един ден той да се върне в Съединените щати."

Какъв ли е бил шокът, който преживява този човек, като научава внезапно, че е отишъл накрай света да търси онова, което в родината си е можел да среща всеки ден? Той веднага написва писмо до Учителя. И то какво писмо! Никога повече не се обърнал към него с "Господин Дънов". Писал колко съжалява за своето заслепение и че желае колкото може по-скоро да се върне при него. Когато след години се запознах с него, този

човек беше най-верния последовател на Учителя и проявяваше голямо почитание към него.

Да, колко много неща трябва да постави човек на място, за да се нарече ученик на един Учител? “Вие сте се събрали пред моята врата - ни казваше често той - и чакате всичко от мен: да ви лекувам, да ви променя, без да направите и вие нещичко. Предупреждавам ви, че ви чакат разочарования.” Това се случи на онези, които си въобразяваха, че е достатъчно да са близо до него, за да се сдобият автоматично с мъдрост, ясновидство, възможности. И когато Учителят се пресели отвъд, те се надяваха, че Светият Дух ще слезе над тях, както е слязъл над Христовите ученици. И като разбраха, че за тях нищо не се е променило, се възмутиха и разгневиха. Те не знаеха, че докосването на Светия Дух е резултат на продължителна вътрешна работа. Дори и най-обикновеният земеделец е по-умен и по-мъдър от тях. Той разполага със земя, семена, дъжд, слънце, но знае също, че взети поотделно те не гарантират една обилна реколта. Необходима е работа, сиреч да се изоре земята, да се посеят семената, да се полива, ако не вали достатъчно… Накратко необходим е тежък труд. Това важи и за вътрешния живот. Не са достатъчни Учител и Учение. Трябва да се работи.

Учудващо е колко малко хора знаят как да се държат пред един учител. Виждал съм да идват при него посетители, които вместо да го изслушат и научат нещо, с каквато цел претендират, че са дошли, правят всичко, за да блеснат с познанията си и с прочетените книги. Понякога Учителят не успяваше да вмъкне нито дума. Но той проявяваше винаги учудващо търпение и нежно усмихнат изчакваше. След известно време, разбрали, че говорят само те и ако продължават така, няма да научат нищо, хората млъкваха, за да му дадат думата. И какво беше тяхното удивление от това, че за няколко минути с Учителя, научаваха онова, за което са необходими години учение. Състоянието на приемане, в което са влезли, им позволява да възприемат словото.

Виждал съм и посетители, които идваха при него с единствената цел да му задават провокационни въпроси. Учителят ги изслушваше, отговаряше им накратко или въобще не им отговаряше. Те си тръгваха, убедени, че са го поставили натясно и са доказали неговите оскъдни знания. След това се хвалеха с “подвига” си наляво и надясно. Понякога разказваха за бабаитлъка си на някого, който им препоръчваше да посетят някоя беседа

на Учителя. Тогава те получаваха не само подробни отговори на зададените въпроси, а и подробен анализ на техните характери и проблеми, без Учителят да даде да се разбере, че се обръща директно към тях. Позналите себе си веднага разбираха своята глупост и дебелащина и след беседата отиваха при него, за да го молят за извинение, с обещание в бъдеще да бъдат по-мъдри и разумни.

Вие също трябва да разберете много неща за учителите и учениците. Учителят не е този, който изведнъж, само като постави ръката си на главата или раменете ви, ще разреши вашите проблеми и ще ви просвети. Истинският учител ще ви представи всички начини, но за да осъществите желанията си, ще трябва да се потрудите сами. Той няма да стори това вместо вас, а и каква полза ако го направи? Желанието да постигнете и поддържате една духовна цел или едно психическо качество, трябва да идва отвътре, от вашата работа и усилията, които полагате. Учителят може да ви отвори врати, но през тях трябва да влезете сами. Той няма да ви въведе насила, но ако види, че вие напредвате, ще ви отвори нови врати. Всеки път, когато се увери, че вървите напред, той ще ви предложи ново по-високо ниво, което трябва да достигнете сами.

Така че, не разчитайте повече на чудесата, които си мислите, че Учителят трябва да стори за вас и тогава ще напредвате по-бързо. Така неговата помощ ще бъде по-ефикасна. Може да изглежда странно, но ако се съсредоточите върху един човек в очакване той да направи всичко за вас, вие го парализирате. Той не може да стори нищо и очакванията ви остават безплодни. Работете! Подготвяйте се и когато сте готови, помощта ще дойде.

Вярвате ли вие, че християните разбират нещо, когато гордо заявяват: “Няма по-велик от нашия Господ Исус!” Да, но Исус е Исус, а те кои са? Едни мързеливци, които не полагат никакви усилия да следват неговия пример. И само християните ли? Мюсюлмани, будисти, евреи се гордеят, че имат своя Мохамед, Буда, Мойсей и всички Свети писания, но че те остават посредствени, слаби, егоистични и лоши, не било толкова важно. Те принадлежали на една уникална религия, с която само парадират и се кичат. Учителят Петър Дънов никога не би одобрил подобно поведение от учениците си спрямо него и Учението, защото то не би им дало нищо нито в този, нито в следващия им живот.

Когато човек напуска тази земя, той се разделя не само с всичко

материално, което е придобил, но и с всичко, постигнато в други области, било чрез хората, било от книгите. Всичко, което не е осъзнато, проверено, изживяно се изтрива. Затова, когато се върне в следващото си прераждане, той трябва отново да се труди и учи. Дори фактът, че някой е способен да говори и пише по най-различни въпроси, не доказва, че наистина задълбочено ги разбира. Той трябва да започне отначало. Ами огледайте се! Хората създават семейства, раждат им се деца и много родители се изправят пред затруднения и безнадеждност, като че ли им се случва за първи път. В действителност всичко това им е известно от предните прераждания, но тогава не са положили усилия задълбочено да осъзнаят своята роля на бащи, майки, родители. Сега се налага отново да го преоткриват и те отново вършат глупости и страдат.

По същия начин, щом вие имате учител и следвате неговото учение, не си въобразявайте, че ще постигнете нещо, ако не се постараете да превърнете това учение във ваша плът и кръв. Не е достатъчно да повтаряте: “Нашият учител е добър, нашият учител е мъдър” - и да подкрепяте думите си с всевъзможни цитати. Способностите и мъдростта на вашия учител са си за него, не за вас. Те остават без полза за вас, ако вие сами не работите за постигането на тези качества.

Истинският ученик не се задоволява само да славослови своя учител и да повтаря думите му. Той превръща в свое неговото учение, слива се с него, докато идва ден, когато не знае дали мислите, които изразява, са негови или на неговия учител. Това трябва да бъде идеала на истинския ученик. Ако не работи в тази насока, може двадесет, тридесет години да прекара със своя учител, без да постигне нещо. И когато се върне със следващото си прераждане, ще трябва да започне отначало, сякаш никога не е имал учител и учение.

Положението на един учител е много сложно. Неговата задача е да помага на ученика да освободи своя дух. Защото неговият дух е като цар, допуснал една революция да го свали от трона, да го хвърли в затвора и в страната да зацари анархия. За съжаление, въпреки че ученикът се чувства ограбен и подигран, той не винаги разбира помощта, която учителят му предлага, а гледа на съветите и поведението на учителя като на посегателство върху личната му свобода. Как тогава да постъпи учителят? Да чака търпеливо ученикът да проумее естеството на неговата работа? Това, което учителят желае да ограничи в него, са проявите на неговата

низша природа, природата на неговите инстинкти и страсти, която кара да замлъкне висшата му природа, духа му. И вместо да повярва, че учителят му желае единствено доброто, ученикът мисли, че учителят по всякакъв начин се стреми да му пречи, тормози, огорчава и то само защото не знае кое е добро за него. Подобно на децата, които обичат бонбоните и този, който им ги дава, така ученикът постъпва с учителя си: ако той му предложи за лекарство хинин, ученикът се възмущава и гневи.

Учителят Петър Дънов също беше подлаган понякога на ужасно отношение от страна на някои ученици. Някои стигаха и до физически заплахи. Спомням си един, който не зная по каква причина, изпадна в такава ярост, че се нахвърли върху Учителя и му захапа пръста. По това може да се разбере, какви усложнения може да възникнат, ако ученикът не идва при учителя си с безкористни подбуди. Малко по малко уважението, дълбоката почит и обичта могат да се превърнат в ненавист.

Друг ученик, прочел няколко окултни книги и си внушава, че притежава тайната да открива съкровища в планината. Той дори организирал цяла експедиция от иманяри, осигурил и муле за пренасяне на багажа. Когато всичко било готово, воден от известни съмнения в успеха на делото, за по-сигурно се обръща за съвет към Учителя. Иманярът не уточнил, че всичко вече е подготвено, но Учителят разбрал как стоят нещата и му отговорил: "Добре, опитайте!" Ученикът приема отговора като гаранция за успех и тръгва. Ден след ден той търси, кръстосва, но не намира нищо, докато накрая се разболява. Крайно недоволен, той отива при Учителя и му отправя горчиви обвинения, че не го е предупредил както за неуспеха на операцията, така и за болестта. Така стоварва цялата вина върху Учителя. "Как да ви предупредя в момента, когато сте подготвили всичко? - казал Учителят - Вие се надявахте да откриете съкровище и ако аз се бях опитал да ви спра, щяхте да се усъмните, че искам да ви попреча да забогатеете". При определени условия един учител не може да предпази учениците си, защото те не биха му повярвали и биха възроптали. Затова той ги оставя да решат сами. "Опитайте!" - казва им той, а когато не успеят, обвиняват него. И най-парадоксалното е, че при всички случаи греши Учителят и никога ученикът.

За зло или за добро един учител няма за задача да оправя делата на учениците си или да им спестява изпитанията. Дори да иска да помогне с нещо, той не го прави, защото съществуват правила, които дори той е

длъжен да спазва.

В нашето Братство в България имахме един много предан и верен брат, чийто син непрекъснато му създаваше грижи и страдания. У момчето липсваше всякакъв интерес към Учението и Учителя. То водеше безпътен и разгулен живот. Дните му преминаваха в търсене на удоволствия и развлечения. В резултат на нередовния живот и прекалявания от всякакъв вид той се разболя от туберкулоза. Лекарите решиха, че дните му са преброени, а бащата, от срам за поведението на сина си, не смеел да каже нищо на Учителя. Но един ден мъката да го загуби надделява и той отива с жена си при Учителя, за да го помоли да спаси сина им. Той им отговорил:

- Вие знаете, че има правила, които трябва да спазвам. Аз не мога да сторя нещо, което не е в хармония със законите на небесния свят. Аз мога да помоля Небето за неговото оздравяване, но защо да го сторя? За да му дам възможност да продължава да руши тялото и душата си?
- Ние разбираме - отговорили през сълзи родителите, - но ние го обичаме и няма да можем да понесем загубата му.

Трогнат от мъката им, Учителят накрая се съгласил:

- Добре, само заради вас аз ще го излекувам, но той трябва да ми обещае, че ще промени начина си на живот. Ако не ми даде това обещание, аз не мога да продължа дните му.

Разбира се, младежът без колебание дава обещанието и Учителят го спасява. Как, ние не знаем, но за голямо учудване на лекарите той бързо се възстановява и заживява разумно, спазвайки даденото обещание. Но минало известно време, той среща старите си приятели, които го питат: “Защо не се върнеш при нас? Колко е глупаво от твоя страна да живееш така! Защо се лишаваш?” Отначало младежът се съпротивлява, но постепенно съблазънта надделява и той последва приятелите си в техния безпътен живот. Естествено болестта в още по-тежка форма го събаря отново. Обезумелите родители отиват при Учителя, и молят да го спаси отново. Той категорично отказва: “Сега вече това е невъзможно!” Обезнадеждените родители плачат горчиво. “Вие знаете много добре, че аз не мога да се противопоставям на законите на съдбата. - им казва той - При някои обстоятелства е позволено да се получи отсрочка, но сега, когато е очевидно, че синът ви няма да се промени, на мен ми е забранено да престъпвам законите и да му позволя да продължава едно вредно както

за него, така и за другите съществуване. Аз мога да му помогна само с едно нещо. Когато напусне своето тяло и премине отвъд, там ще срещне ужасни, чудовищни същества, защото който живее в разврат и страсти, създава в невидимия свят ужасни чудовища и когато умре, неизбежно трябва да ги срещне. Тогава той ще осъзнае истински своите грехове и ще страда. Тук на земята може да не съзнава тежестта на своите прегрешения, но отвъд това е невъзможно. Всичко, което е извършил в живота ще му бъде представено. Добре! Когато вашият син си тръгне, аз ще го придружа, за да не бъде сам, когато срещне чудовищата. Примирени, бащата и майката благодарили на Учителя за обещаната помощ. Скоро след това синът им починал.

Учениците са склонни да изискват от своите учители да бъдат всеможещи и всезнаещи. Но какво си въобразяват те? И какво са направили, за да заслужат една личност като него да отиде да живее сред тях. Да предположим, че имате такъв учител. Ще го разбирате ли вие? Ще го следвате ли? Няма ли да го напуснете или предадете, както постъпиха повечето от учениците на Исус? Очевидно, когато мислите за идеалния учител, вие си представяте някого, който ще облекчи живота ви, ще реши проблемите ви. Не се заблуждавайте! Неговата задача съвсем не е тази. Той е при вас, за да ви учи и води към усъвършенстване. Колкото един учител е по-велик, толкова учението му е по-трудно. Това се отнася до всички области на познанието. Нима вярвате, че онова, което е постигнал един виртуозен музикант или един гениален учен ще бъде леснодостъпно за вас? Най- вероятно те въобще не биха се заели с вашето обучение. Вие ще кажете, че духовният учител не е нито музикант, нито учен и че неговата обич, доброта и благородство са за всички. Да, това е вярно, но тази обич, доброта и благородство го задължават да ви води по пътя на усъвършенстването, а не да върши чудесата, които вие очаквате.

Не бива да искате от учителя си да знае и да може всичко. Можете да искате от него само да се свързва с Небето, да ви сочи пътя към Бога и да ви води по пътя на просвещението. Един учител не може да ви задържи при себе си, за себе си. Той ще ви каже: “Не, не разчитайте толкова на мен. Аз не мога да ви дам всичко. Само Бог е способен да стори това. Аз мога само да ви помогна да намерите пътя. Аз съм, ако така предпочитате, една телефонна кабина, която ви предлага връзка с Божествения свят и с Небесните йерархии. Това е всичко!” Това ще ви каже истинският учител.

Е, разбира се, един лъжеучител ще ви наговори куп други неща, така че на вас остава да прецените. Добре е да обичате един учител и да се свързвате с него, но не бива да бързате. На вас ви са необходими критерии, за да прецените какъв е той и къде ще ви отведе след няколко години. Големи недоразумения могат да се предотвратят, ако учениците знаят какво имат и какво нямат право да очакват от своя учител. Защото пътят, който води към усъвършенстване е безкраен, а дори най-великият учител не е съвършен. Каквото и да си мислят за него учениците, той самият знае много добре, че е далеч от възможностите да постигне абсолютното съвършенство, онова, което е присъщо на самия Бог. Затова учениците, които истински обичат своя учител, трябва да хранят към него най-светли и чисти мисли и чувства. Така те ще улеснят неговата работа, ще увеличат възможностите му да им помага, което ще облагодетелства и тях.

През всичките години, които прекарах до Учителя, аз търсех най-ефикасните начини да участвам в неговата работа. Мислено отдалеч аз му изпращах светлина, обгръщах го със светлина, виждах го заобиколен от чудна красота, която радваше и мен. Никога не съм му говорил за това, но бях сигурен, че го усеща. Като го виждах такъв лъчезарен и могъщ, аз се присъединявах към желанието му да носи и излъчва светлина и бях толкова щастлив да участвам в неговата дейност.

Вместо да си губи времето над безполезния въпрос дали неговият учител е един прероден Исус, Св. Йоан, Буда, или да не би да е случайно Мелхиседек, за предпочитане е ученикът да потърси кое е по-важно за неговия учител и за самия него, сиреч да работи с любовта и светлината. Излишно е да се пита дали неговият учител е по-велик от този или онзи. Не това ще му помогне в неговата еволюция. Ще му помогне верността към неговия учител и положените усилия да участва в работа му.

През годините, прекарани в Индия, често имах случаи да покажа фотографията на Учителя на йоги и садху. Те я поемаха с уважение и я докосваха до челото си. Аз им казвах: “Вие сте мои приятели, а това е моят Учител.” Казах го дори на Бабаджи. Те ме разбираха, защото там не сменяха учителите си, както правят тук в Европа. Винаги са ме учудвали хората, които години наред следват един човек, когото наричат свой учител, докато идва момент, когато срещат друг и напускат първия. И това се повтаря и с втория, и с третия, четвъртия. Щом моят Учител зае своето място в главата и сърцето ми - край! Аз не потърсих друг. Дори да

изпитвах възхищение и уважение към другите учители, никой и никога не зае неговото място.

Всяко лято Учителят събираше цялото братство на Рила - масив от планинската верига на Балканите. Там в зависимост от времето прекарвахме по няколко седмици, понякога и по два месеца. През останалата част от годината, когато бяхме в София, имахме възможността в края на седмицата да се изкачваме на по-близката Витоша. Благодарение на Учителя ние се завръщахме от нашите планински излети заредени с всички Небесни дарове. Той ни учеше как да се отнасяме към природата: към скалите, дърветата, водопадите, езерата, върховете. От тръгването до завръщането Учителят използваше всеки случай да ни поучава.

Преди тръгване всички се събирахме на Изгрева. Учителят, винаги грижовен и внимателен, се свързваше с невидимия свят. Още с първата крачка, той сякаш ни повеждаше към едно необикновено приключение. Обясняваше ни колко е важно вътрешното състояние, в което се намира човека и неговите намерения, когато прави първата крачка. Защото всичко зависи от момента и начина на тръгването. Учителят поглеждаше наляво - надясно и поемаше бавно, след което увеличаваше темпото и на нас ни се налагаше дори да подтичваме след него. В действителност неговите крачки не бяха по-дълги от нашите, но на нас ни беше трудно да го следваме. Той никога не се задъхваше. Движенията му бяха изпълнени с грация, пластичност и достойнство. Главата, лицето, погледът, жестовете, всичко у него беше забележително, но най-забележителна беше походката му. Крачейки той ни обясняваше как да стъпваме, как да дишаме, как да регулираме вървежа си, за да пестим силите си. Вървежът трябва да се подчини на определен ритъм, при който с времето силите нарастват. Така, ако при тръгването сме чувствали умора, когато се завърнем, се чувстваме добре.

За Учителя всичко беше важно. Той насочваше нашето внимание върху най- дребните подробности. Неговата цел при нашите походи в планината беше да ни научи с песни, медитации и молитви да се свързваме с Небесните същества. Той знаеше, че ще го сторим още по-добре, ако знаем как да подредим раницата и цялата си екипировка, как да вървим, утоляваме жаждата си, почиваме, дори как да измием краката си след продължително изкачване.

Това учудва ли ви? Вие мислите, че е под достойнството на един Учител да учи учениците си на подобни неща и още повече как се мият крака? Грешите! Важно е не само миенето на краката, но и начина, по който се мият. Нашите стъпала са в непрекъснато съприкосновение със земята. Чрез тях ние улавяме нейното влияние и нейните сили. Затова трябва да ги подготвим за по-добро възприемане. Те са свързани непосредствено с целия организъм и преди всичко с нервната система - мозъка и слънчевия сплит. Главата и краката са двата полюса на нашето тяло. С главата си ние докосваме небето, а с краката си - земята. За да се установи добра връзка между главата и краката, трябва да работим върху тях, да ги докосваме съзнателно и с обич, да говорим с тях, като с участници в нашата духовна дейност. Както виждате, всичко е важно, защото всичко трябва да спомага за нашата еволюция.

Сега да си представим, че заедно с братя и сестри следваме Учителя на път към нашия планински лагер. След като сме прекосили поляни, стръмнини и борови гори по време на нашето седемчасово изкачване, пристигаме до първото езеро, в чиито води плават водни анемони. Центърът на лагера представлява издигната поляна, стигаща в единия си край до едно заспало много по-малко езеро. Ние сме на 2300 метра надморска височина и можем да обгърнем с поглед планинските вериги на Балкана. Заобикаляме по брега, около който е разположен лагерът и продължаваме да се изкачваме към величествените голи върхове. Едно след друго пред нас изникват други пет кристални езера, във водите на които се оглеждат небето и планините. Едното прилича на сърце, друго на стомах, трето на бъбрек, откъдето идват и имената им. Най-нависоко се намира най-малкото езеро, което се свързва с едно по-голямо, разположено по-ниско, през нещо като пролив. Името му е “Главата”. От него се открива гледка към няколко други езера.

Продължаваме. На високото няколко братя и сестри вече са пристигнали, за да приготвят всичко: палатки, огнище, гореща вода за пиене и миене. Като забелязват нашата група те махат с ръце за “Добре дошли” и ни посрещат с песни. Въздухът ехти и ние с бодри стъпки изкачваме последните метри от склона.

През следващите дни нови групи ученици пристигат и се присъединяват към нас. Между хората, които идват тук, има много млади, но има и по-възрастни, които не са се подвоумили да предприемат това

продължително изкачване, за да се порадват на срещата с Учителя и да се почувстват подмладени.

На зазоряване, когато всички все още дълбоко спят в палатките, неочаквано се разнасят звуците на цигулка, които нежно отпращат съня с мелодията на “Песен на зората”. Всички стават, приключват личния си тоалет и мълчаливо поемат нагоре по тясната пътека, която води към молитвения връх. Там посрещаме слънцето. Въздухът е кристално чист. Зазорява се.

ПАНЕВРИТМИЯ

Гледката на дългата верига от братя и сестри, крачещи в тишината, е величествена. Изкачили се на върха, ние се намираме върху една скална платформа. Всеки избира място, сяда и се концентрира в очакване на слънцето. Задава се Учителят. Всички ставаме на крака, поздравяваме го, сядаме и отново се задълбочаваме в нашите медитации и молитви, стараейки се да черпим от етеричните сили, извиращи от пламналия хоризонт.

Слънцето изгрява. Ние го посрещаме с песен в негова чест, а душите ни са изпълнени с необятна радост. Скалите, дърветата, реките, езерата, цялата природа вибрира в унисон с мощния живот, който слънцето раздава. Всички отправяме обща молитва, извисявайки душите си към Бога. Молитвата е най- силна, когато е отправена през чистите простори над върховете с буден ум и сърце, изпълнено с радост. След песните и молитвите Учителят изнася беседа, в която говори на учениците си за красотата на разумния живот, за голямата мъдрост, скрита в най-дребните неща в природата и за идеала, към който всеки трябва да се стреми: да стане служител на Небето, проводник на божествения живот.

Беседата приключва и всички се отправяме надолу към лагера. Там ние изпълняваме дихателни упражнения, дадени от Учителя и предназначени за развитие на физическите и психическите ни способности. Следват гимнастически упражнения, след което на една широка поляна край едно от езерата танцуваме Паневритмия. Няколкостотин души, наредени в огромен кръг, в центъра на който се намират Учителят и оркестърът, танцуват и пеят. Присъствието на Учителя в средата въодушевява всички. След като танцът завърши, всички се връщат в лагера. Там всеки е свободен да похапне, да се разхожда или да се заеме с някаква работа.

Обядът ни събира отново в голям кръг насред лагера. Дежурните за

деня, които са сготвили храната в огромни казани на големи огнища, я разпределят и поднасят на порции. Всички се хранят съсредоточено, в мълчание и радост, както ни учеше Учителят. Обядът приключва и ние отново сме свободни. След обяд Учителят изнася беседа или ни повежда на поход към другите върхове на Рила. Понякога се случваше да вървим по четиринадесет часа на ден, но благодарение на Учителя, който ни учеше как да вървим продължително време, без да се уморяваме, ние никога не чувствахме изтощение.

Понякога, по време на пътешествие, Учителят спираше, изравяше с ръце дупка в земята, държеше няколко секунди пръстите си в нея, след което продължаваше напред. Той никога не ни обясни защо прави това. След време аз разбрах. Земята абсорбира и трансформира всичко и този, който знае как да работи с нея, може да се разтовари от негативните сили, натрупани в астрален план. Аз ви казах, че Учителят беше обект на постоянни нападки и това упражнение със земята сигурно му служеше за защита.

След вечеря в средата на лагера запалвахме голям огън. Ние сядахме в кръг около него, шепнехме молитви, пеехме песните на Учителя и го чакахме да дойде сред нас край огъня. Пеехме въодушевено в нощта, поглеждахме от време на време към палатката му с надежда да зърнем лъч светлина, който да ни подскаже, че желанието ни ще се изпълни. Изведнъж бликва светлинка. Обзети от голяма радост ние запяваме песента “Поздрав за Учителя”. Светлинката в ръката на един брат се плъзга в тъмата и се спуска по пътеката към лагерния огън. Учителят приближава, кръгът се разтваря, за да му направи място до огъня, след което отново се затваря и песните заехтяват с нова сила. Синята нощ, осияна със звезди, като че ли участваше със своята тишина и величие в мистичното настроение, което изживявахме. След песните някои братя и сестри рецитираха стихове, свиреха на цигулка и на китара.

Често Учителят затваряше очи и медитираше. Аз го гледах и се питах: “За какво ли мисли? Къде ли се е пренесъл?” Така в тишината аз свикнах да се свързвам с него и малко по малко усещах, че много от неговите мисли, усещания и чувства стигат до мен. Аз разбрах също, че в тишината той ни учеше. “Но щом е тихо и нищо не се чува, как може да се научи нещо?” - ще кажете вие. Да, това изглежда така, но в действителност душата на ученика “чува”. Тя вижда, чувствува, запаметява всичко, което

главата на Учителя предава. Ако ученикът не разбира веднага какво е доловила неговата душа, това е, защото е необходимо време на информацията да достигне до разума, рано или късно тя се появява под формата на мисъл, откритие, отдавна забравен спомен, който ученикът дори не знае от къде е дошъл. А това е нещо, което техният учител им е внушил.

Наближава десет часа вечерта, Учителят става за последна обща молитва. Ние благодарим за благословиите, които ни е донесъл изминалият ден, след което се разделяме и се прибираме в палатките за сън. Някои остават край догарящия огън да съзерцават звездното небе и луната, отразени в огледалото на заспалото езеро. Един вълшебен свят се спуска над тях и те потъват в съвършена хармония с вселената. Тази хармония те никога няма да забравят Последните се прибират по палатките за сън. Нощта се спуска над утихналия лагер до зората, до началото на новия, окъпан в светлина ден, който пристига с първите звуци на цигулката,

По време на нашите лагери в планината Учителят често ни водеше на Мусала. Дори в дъжд и сняг той подлагаше на изпитание нашата твърдост и вяра. Бурята вилнее наоколо, наелектризираните скали и земята се тресат непоносимо, потоци вода ни обливат, а от косите и брадите на някои от братята изскачат искри.

Ние напредваме, без да се оплакваме, водени от Учителя, енергичен и непоколебим както винаги. Как да ви опиша нашите преживявания? Само тези, които са изпитали часовете на такова морално и психическо напрежение, могат да разберат каква закалка е това за душата и духа.

След един-два месеца такъв живот ние се чувствахме преобразени и при слизането ни в града, за да се заловим за нашите всекидневни задачи, бяхме по- способни да помагаме на околните с пример и съвет. Ние показвахме, че всички хора са способни да живеят по друг начин и че ако повярват, че добрата воля, обичта и братството станат истинската основа на техния живот, те могат да изградят Царството Божие на земята.

Да, продължителните престои в планината, прекарани с Учителя, са най- красивите спомени в моя живот. Образите от този период често ме навестяват.

Един ден крачехме с мой приятел към летния лагер. Пътят беше стръмен, денят - горещ, раниците - тежки и ние се къпехме в пот. По едно

време седнахме за малко да похапнем и да се подкрепим. Всеки си носеше по една круша. Аз взех моята и я захапах. Казвам ви искрено, никога не бях си представял, че е възможно да се вкуси подобна сладост и да се преживее подобна радост. Беше невероятно, неописуемо. Да, една - единствена круша ме пренесе в рая. Защо? Какво се беше случило? Дали това беше от въздуха, небето, красотата на планината, окъпана от лъчите на слънцето, или от радостта от предстоящата среща с Учителя. Бих казал, че някакво божество е дошло и се е скрило в крушата специално, за да бъде изядено и да ме изпълни с цялата проникновеност и просвещение на вселената. Тогава моето съзнание се разтвори и от този ден започнах да разбирам чудновати неща. Вие също, ако можете да изпитате поне веднъж подобно преживяване, бихте променили живота си. Пожелайте си го, защото би било жалко за един син или дъщеря Божии, ако не може да вкуси поне веднъж от онова, което Творецът е създал за своите чеда.

Спомням си и Цеко. Виждам го как едва достигнал до лагера, рухва под тежестта на безбройните пакети на своя товар. Срещал съм всякакви особняци, но малцина са такива като него. Цеко беше един изключително як веселяк. Когато Братството се качваше на Рила, сестрите, предимно възрастните, му даваха да им носи от багажа. Внимателен, услужлив, усмихнат той винаги беше готов да помогне. Ако човек се обърне назад по пътя, ще рече, че някаква планина се катери по склона. Това беше Цеко. По време на походите той мъкнеше на гърба си самовара, на който братята и сестрите си варяха чай. Носеше го както си беше с жарта в него. Водата вреше, чуваше се свистене, вдигаха се облаци пара, а Цеко спокойно крачеше. Същински локомотив.

Добродушен по природа той се ползваше със симпатията на всички. Всеки беше готов да го покани. Вие не можете да си представите обаче неговия апетит. Където отидеше, Цеко изяждаше всичко, сложено на масата. Никога не се чувстваше достатъчно сит. Ако искате да запазите нещо, въобще не го показвайте пред очите му, то би изчезнало веднага в единствения търбух в света. Сестрите, които се занимаваха с кухнята, събираха остатъците от храната на определено място. Когато се събереше повече, те отиваха да я изхвърлят, но там често не намираха нищо. Цеко беше свършил цялата работа. Изумително! Каквото и да ядеше, нищо не му ставаше! Като си даваше сметка с какъв феномен си има работа, Учителят пращаше при него всички, които се оплакваха от липса на

апетит. Само като гледаха как яде Цеко и апетитът им се възвръщаше. Да, това наистина беше феноменално.

И това не е всичко. Макар че нямаше никакво образование, един ден той реши да пише стихове. За него писането на поезия се свеждаше до нагласяването на рими и нищо повече. Получаваше се нещо без глава, без опашка, но римите бяха на лице. Беше толкова смешно, че ние трудно сдържахме смеха си. Когато сестрите му даваха да им носи нещо, имитираха неговите стихове: "Цеко, Цеко, да ти е леко", - като подчертаваха силно римата.

Той разбираше много добре, че му се присмиват, но невъзмутим и усмихнат, никога от никого не се обиди и продължаваше да ни чете своите поеми. Цеко четеше своите стихове вечер край огъня, а Учителят го слушаше снизходително. И един ден какво се случи? Дали това не беше чудо от влиянието на Учението върху тази добра и чиста душа, но за всеобща изненада Цеко започна да пише истинска поезия. Подигравките и насмешките престанаха и ние наистина започнахме да го слушаме.

След това той пожела да композира музика, да пише песни. И отново започнаха смехът и подигравките. "Цеко, композитор! Представяте ли си?" Но твърде скоро на разходка в планината и езерата можеше да се чуе как братята и сестрите тананикат мелодиите на Цеко и пеят песните му.

Той беше електротехник. Един ден с голяма мъка научихме, че когато работил на един стълб, го ударил електрически ток и той паднал. Така си отиде Цеко, за когото всички скърбихме. След толкова години аз често си спомням за него.

Друг е споменът за чудните нощи, прекарани под звездите на Мусала. На планината се качвах надвечер с приятели, а понякога сам. Загърнат в одеялото, легнал по гръб, докато заспа аз съзерцавах звездното небе, като се стараех да се свържа със космическите сили и същества, на които звездите са само един физически образ. Аз не разбирах всичко, което ми говореха, но ги обичах. Душата ми се изпълваше с очарование и аз ги гледах до момента, в който без да усетя потъвах в сън. Понякога през нощта заваляваше и сутринта се събуждах покрит със сняг. Ах, какви чудесни спомени!

През онези години аз открих изключителния мир, който завладява този, който се намира вечер по върховете. В регионите, в които се пренасях, аз чувствах и разбирах, че единственото истински важно дело в живота на

човека е да се свързва с космическия дух, който дава живот на вселената. В обикновения живот хората се тревожат за нищо или се ядат помежду си. Полето на съзнанието им е толкова тясно и ограничено, че за тях няма нищо по-важно от техните грижи, амбиции, любов и кавги. Те не забелязват огромното небе над себе си, целия безкрай, който, ако пожелаят да вдигнат очи, ще им позволи да разкъсат ограниченията и да подишат по-свободно.

Вие поне се постарайте да не пропуснете нито един случай, който ви се предлага, да избягате от тегобите на всекидневието. В ясна нощ отправете взор към небето, за да пиете от спокойствието, което леко се спуска от звездите. Свързвайте се с всяка от тях и тя, като жива, разумна душа, ще ви каже по нещо. Опитайте се да откриете една, към която изпитвате по-особено влечение, свързвайте се с нея и си представяйте, че вървите към нея или че тя идва към вас да ви заговори. Звездите са високо еволюирали души. Вслушвайки се в гласа им, вие ще намерите разрешение на многобройните си проблеми, ще се почувствате просветени и успокоени. Всички големи посветени се просвещават, съзерцавайки нощното небе. Техните души общуват със звездите и тези центрове на неизчерпаема енергия им предават своята информация, която чрез тях достига до хората. Звездите трябва да се разгадават като знаци на свещено писание, а за това е необходимо много време. Да, малко по малко те ще ви доверяват откровенията си. Аз едва сега започнах да разбирам някои неща от онова, което ми шепнеше звездното небе на Мусала.

Веднъж по време на един престой на Рила реших да направя доста труден опит. За целта избрах една оголена скала, която със своята ориентация и красота намерих подходяща за опита. Тя се спускаше направо в езерото под много стръмен наклон, покрит тук-там със заледен сняг. Аз се покатерих до върха и се заех със своя опит.

Когато се опитах да сляза, въпреки голямото ми внимание, се подхлъзнах по снега. Тоягата, с която се подпирах се строши и аз започнах да се свличам неудържимо към езерото. Напразно се опитвах да се вкопча в нещо. Не мислех за нищо. Чувствах само, че изживявам нещо необикновено.

Мястото, където се намирах, беше отдалечено от лагера. Но без съмнение Учителят ме е следял в невидимото, защото изведнъж казал на братята и сестрите около него: “Мислете за брат Михаил, той ще падне.”

Какво ли щеше да се случи, ако Учителят и Братството не мислеха за мен? Езерото беше замръзнало и нищо не би могло да ме спаси, но всички мислили за мен и като по чудо се задържах, когато вече докосвах езерото. Изкачих се с мъка по няколко грапавини и напуснах това място. Братята, които Учителят предупредил, идваха да ме посрещнат. Те ме наблюдавали отдалеч с бинокъл. Когато видяха, че съм спасен, те прихнаха да се смеят пред вида ми с парчето от строшената тояга в ръце. Едва когато се посъвзех, разбрах какво ми се беше случило.

Малко по-късно Учителят ми каза: “Михаиле, ти трябва да се научиш да избираш местата на своите упражнения. Това, което беше намерил, не беше добро.” Той ми обясни, че някои места са предназначени за работа с мисълта. Тези места са живи, магнетични, докато има други, които трябва да се избягват, защото са натоварени с напрежение. Това се познава по липсата на растителност. Има места толкова голи и пусти, като че ли растенията бягат от тях. Това е, защото мястото е натоварено с електричество и не си заслужава да си губим времето там за духовна работа.

По време на престоите в Рила Учителят ни караше да правим някои упражнения. Аз не мога да ви ги опиша всичките. Ще спомена само едно, което изглежда странно и което може да разбере само онзи, който познава някои закони от Науката на посветените. Той ни караше да черпим вода от езерото и да поливаме канарите по брега. Това трябваше да правим по десет пъти. Ние вършехме това с радост, защото всичко, което Учителят ни възлагаше, имаше определен смисъл и носеше някаква полза. Без съмнение с тези действия помагахме на съществата, свързани със скалите, без те да разберат от къде идва тази помощ. Може би в този момент те се чувстваха лекувани, съживени. Аз го вярвам, защото зная, че човекът е свързан с всички царства на природата: минералното, растителното, животинското. Тези връзки могат да проследят само посветените.

По едно време, когато се връщахме заедно с Учителя от изгрев слънце, всеки ден се появяваше едно куче и започваше да лае по особен начин нашата колона. Неговият лай звучеше като жалба, молба. Веднъж Учителят каза: “Погледнете това куче. То е свързано с един човек, който някога е вършил престъпления. Сега този човек страда и желае да се поправи. “Ние разбрахме, че чрез кучето нещастникът моли Учителя да му върне свободата. Една сутрин Учителят спря, обърна се към кучето и му

каза: “Хайде, върви си, ти си свободен.” От този ден кучето не се появи.

Помня един анекдот, който Учителят ни разказва няколко пъти. “Имало едно време в град Русе един шивач, който шиел само до обяд. След обяд той напълвал две големи стомни с прясна вода и тръгвал да я раздава из града. Всички го познавали и говорели за него като за добър, но малко луд човек. Не, този човек се подготвял да стане истински ученик през следващото си прераждане, защото истински ученик е този, който раздава чиста вода на всички.”

При нашите преходи с Учителя се случваше да се натъкнем на извор. Той ни караше да почистваме всички клечки, листа и треви, които го затлачваха, след което съзерцаваше щастлив бликането на освободените кристални води. Чувстваше се, че Учителят е свързан с изворите, с тяхната чистота, бликащ живот и преди всичко със символиката скрита в тях. Без съмнение по тази причина е изграден по специален начин изворът, който се намира недалеч от лагера ни в Рила. Водата извира изпод огромен каменен блок, издялан от братята под формата на корабен нос. От там тя тече в легло от плоски и много бели камъни. Леглото завършва с две изваяни ръце, съединени в шепи. Всеки може да пие от чистата вода, която двете ръце предлагат. На дясната страна на каменния нос е издълбата котва, символ на Братството, а на лявата се чете следния надпис:

БРАТЯ И СЕСТРИ, МАЙКИ И БАЩИ,
ПРИЯТЕЛИ И СТРАННИЦИ,
УЧИТЕЛИ И УЧЕНИЦИ,
СЛУГИ И ГОСПОДАРИ,
ВИЙ, СЛУЖИТЕЛИ НА ЖИВОТА ОТВОРЕТЕ СЪРДЦАТА СИ ЗА ДОБРОТО И БЪДЕТЕ КАТО ТОЗИ ИЗВОР!

Край тези редове бяха изсечени геометрични фигури и кабалистични знаци.

На времето, когато Учителят пожела да се оформи извора по този начин, аз трябваше да боядисам фигурите в синьо. Години по-късно един последовател на Учителя, без да пита никого, ги боядиса в червено. Какво го беше прихванало? Защо постъпи така? Защо покри с червено, цвета на Марс и насилието, синия цвят на Юпитер и на мира? С това той показа, че се е поддал на влиянието на разрушителните сили. Впрочем той завърши живота си трагично. Неговото име е известно в българската история, но аз

ще го премълча.

И така да оставим това и да се върнем към извора. Няма по-съдържателен и по-значителен символ от бликащия извор. Аз мога да ви докажа, че основното в Учението на Учителя се съдържа в образа на извора. В Евангелието Исус казва: “Ти ще заобичаш Господа, твоя Бог, с цялото си сърце, цялата си душа, с цялата си мисъл и цялата си сила. Това е първата заповед.” Аз вече съм ви обяснявал, че силата принадлежи на духа. Само духът притежава истинската сила. Така че човекът трябва да обича Бога с цялото си сърце, с разума си, с душата си, с духа си, сиреч с четирите принципа, върху които е изграден психическия ни живот. Към тази заповед може да се добави препоръката на Учителя:

Имайте сърца чисти като кристал, ум светъл като слънцето, душа широка като вселената и дух могъщ като Бога и единен с Бога.

Това е високия идеал, който Учителят ни завеща. За да осъществим този идеал ние трябва да пуснем извора в нас да потече. “Как! Какъв извор?” - ще попитате вие. С мисъл, с молитва ние можем да се свържем със Сублимния Извор, с Бога и тъй като сме негово подобие, един микрокосмос, отражение на макрокосмоса, притежаваме в нас един кристален извор, който чака подходящи условия, за да бликне.

Като се свързваме с небесния Извор, ние ще накараме нашия извор да потече - първо в сърцето с любов. Каквото и да ни застигне: разочарования, горчивини, изпитания, ние трябва да държим винаги свободен нашия извор на любов, защото само така сърцето ни ще се пречиства. Течащият извор изхвърля мъртвите треви и листа, които преграждат пътя му. По същия начин любовта отмива миазмите и грозотата, които се опитват да завладеят сърцето ни.

В нашия разум Божественият извор тече като просветление. Както чистотата на кристала е идеала на сърцето, така светлината на слънцето е идеал на разума. Благодарение на тази светлина ние избягваме клопките, препятствията и различаваме пътя, по който трябва да вървим със сигурност.

Когато божественият извор проникне в душата ни, тя се разширява до края на вселената. Така ние се сливаме с необятността, прегръщаме целия свят и носим в нас всички създания.

Когато успеем да пуснем извора през сърцето, разума и душата си, той се слива с първичния Извор на нашия дух, самия Бог, и това ни прави

силни като Него.

Както виждате, думите на Учителя допълват заповедта на Христос: ние трябва да обичаме Бога с чистотата на нашето сърце, със светлината на нашия разум, с необятността на нашата душа и със силата на нашия дух. Символ на този висш идеал е изворът.

През всичките години, прекарани с Учителя, образът на извора толкова силно се е сраснал с мен, че първата беседа, която изнесох във Франция, беше за извора. Да, аз започнах с образите на извора и слънцето, защото те са две идентични реалности. Слънцето е извор, а светлината е вода, която извира от него. В образа на извора се съчетават водата и светлината. Водата и светлината - двете начала на живота. Трябва много да се умува по въпроса за водата и светлината, за да се стигне до смисъла на един от най-дълбокомислените стихове от Евангелието - отговорът на Исус на въпроса на Никодим: “Ако човек не се роди от вода и дух, не може да влезе в Царството Божие.” Аз на свой ред ви нося Учението за извора, което не е нищо друго, освен Учението за двете начала. Това е Учението, което Учителят Исус, както и много други посветени ни донесоха. От хилядолетия Посветените си предават един факел. Защото светлината на Посвещението може да се сравни с олимпийския огън, който спортистите си предават в началото на игрите. Те го носят високо и единственият им стремеж е да достигнат целта. Когато завършат своя етап, те предават факела на следващия, който трябва да продължи напред. Светлината на Посвещението никога не угасва.

Кой е предал факела на Учителя? От кого той го е поел? Един ден Учителят ми подаде факела и ми каза:

“Тичай, Михаиле! Тичай!”

Поредица “Извор”
200 С почит за Учителя Петър Дънов
201 Към една слънчева цивилизация
202 Човекът, господар на съдбата си
203 Възпитание, което започва преди раждането
204 Храни-йога
205 Сексуалната сила или крилатия дракон
206 Една универсална философия
207 Духовният учител
208 Егрегора на гълъба или царството на мира
209 Коледа и Великден в традицията на Посвещението
210 Дървото на познанието за доброто и злото
211 Свободата - победа на духа
212 Светлината - жив дух
213 Човешка природа и божествена природа
214 Духовната галванопластика и бъдещето на човечеството
215 Истинското учение на Христос
216 Тайните в книгата на природата
217 Нова светлина върху Евангелията
218 Езикът на геометричните фигури
219 Субтилни центрове и тела
220 Зодиакът - ключ към човека и вселената
221 Алхимията - търсене на съвършенството
222 Психически живот: елементи и структури
223 Артистично творчество и духовно творчество
224 Силата на мисълта
225 Хармония и здраве
226 Книгата за Божествената магия
227 Златни правила за всеки ден
228 Поглед върху невидимото
229 Пътят на тишината
230 Приближаване на Небесния град
231 Семената на щастието
232 Откровението на огъня и водата
233 Бъдеще за младежта

ИЗДАТЕЛ-РАЗПРОСТРАНИТЕЛ

Editions PROSVETA S.A. - B.P. 12 F - 83601 Frejus CEDEX (France) Tel. (33) 04 94 19 33 33 - Fax (33) 04 94 19 33 34 E-mail: international@prosveta.coM, Site internet: http:/www.prosveta.com

ALLEMAGNE

PROSVETA Deutschland Heerstrasse 55 78628 Rottweil

Tel. (49) 741-46551 Fax. (49) 741-46552 e-mail: prosveta.de@t-online.de

AUSTRALASIE

SURYOMA LTD - P.O. Box 2218 Bowral N.S.W. 2576 Australie e-mail: info@suryoma.com Tel. (61) 2 4872 3999 Fax. (61) 2 4872 4022

AUTRICHE

HARMONIEQUELL VERSAND A- 5302 Henndorf am Wallersee, Hof 37 Tel. / Fax. (43) 6214 7413 e-mail: info@prosveta.at

BELGIQUE & LUXEMBOURG

PROSVETA BENELUX Liersesteenweg 154 B-2547 Lint Tel (32) (0)3 455 41 75 Fax. (32) (0)3 454 24 25 e-mail: prosveta@skynet.be N.V. MAKLU Somersstraat 13-15 B-2000 Antwerpen ТЙ1. (32) 3/231 29 00 Fax. (32) 3/233 26 59 VANDER S.A. Av. des Volontaires 321 B-1150 Bruxelles Tel. (32) (0)2 732 35 32 - Fax. (32) (0)2 732 42 74- e-mail: g.i.a@wol.be

BULGARIE

SVETOGLED Bd Saborny 16 A, appt 11 9000 Varna e-mail: svetgled@revolta.com Tel. / Fax. (359) 52 23 98 02

CANADA ETATS-UNIS

PROSVETA Inc. 3950, Albert Mines North Hatley (Qc), JOB 2C0 Tel. (819) 564-8212 Fax. (819) 564-1823 in Canada, call toll free: 1-800-854-8212 e-mail: prosveta@prosveta-canada.com /www.prosveta-canada.com

CHYPRE

THE SOLAR CIVILISATIONBOOKSHOP BOOKBINDING

73 D Kallipoleos Avenue - Lycavitos P. O. Box 24947, 1355 Nicosia

e-mail: cypapach@cytanet.com.cy Tel. / Fax. 00357-22-377503

COLOMBIE

PROSVETA Calle 149 № 24 B - 20 Bogota Tel. (57) 1 614 88 28 Fax. (57) 1 633 58 03

Mobile (57) 310 2 35 74 55 e-mail: kalagiya@tutopia.co

ESPAGNE

ASOCIACION PROSVETA ESPANOLA C/Ausias March n° 23 Atico SP-

08010 Barcelona - Tel. (34) (93) 412 31 85 - Fax. (34) (93) 318 89 01 e-mail: aprosveta@prosveta.es

GRANDE-BRETAGNE IRLANDE

PROSVETA The Doves Nest, Duddleswell Uckfield,

TN 22 3JJ East Sussex

Tel. (44) (01825) 712988 - Fax. (44) (01825)713386 e-mail: prosveta@pavilion.co.uk

GRECE

RAOMRON D. RAGOUSSIS

3, rue A. Papamdreou C.P. 16675 Glifada - Athenes

Tel. / Fax.: (010) 9681127 e-mail: raomron@hol.gr

HAПT1

PROSVETA-DEPOT B.P. 115, Jacmel, Hanti (W.l.)

Tel./ Fax. (509) 288-3319 e-mail: haiti@prosveta.com

ISRAEL

Zohar, P. B. 1046, Netanya 42110 e-mail: zohar7@012.net.il

ITALIE

PROSVETA Coop. Casella Postale 55 06068 Tavernelle (PG)

Tel. (39) 075-835 84 98 Fax. (39) 075-835 97 12 e-mail: prosveta@tin.it

LIBAN

PROSVETA LIBAN P.O. Box 90-995 Jdeidet-el-Metn, Beyrouth Tel. (03) 448560 e-mail: prosveta_lb@terra.net.lb

NORVEGE

PROSVETA NORDEN Postboks5101 1503 Moss Tel. (47) 69 26 51 40 Fax. (47) 69 25 06 76 e-mail: prosnor@online.no

PAYS-BAS

STICHTING PROSVETA NEDERLAND Zeestraat 50 2042 LC Zandvoort Tel. (31) 33 25 345 75 Fax. (31) 33 25 803 20 e-mail: prosveta@worldonline.nl

PORTUGAL et BRESIL

EDICOE PROSVETA

R.Passos Manuel № 20 - 3e E, P 1150 Lisboa Tel. (351) (21) 354 07 64, Fax. (351) (21) 798 60 31 e-mail: prosvetapt@hotmail.com PUBLICASOES EUROPA-AMERICA Ltd Est Lisboa-Sintra KM 14 2726 Mem Martins Codex

REPUBLIQUE TCHEQUE

PROSVETA Ant. Sovy 18, Ceske Budejovice 370 05 Tel. / Fax. (420) 38-53 10 227 e-mail: prosveta@iol.cz

ROUMANIE
ANTAR Str. N. Constantinescu 10 - Bloc 16A - sc A - Apt. 9,
Sector 1 71253 Bucarest
ТЙ1. 004021-231 28 78 - Tel./ Fax. 004021-231 37 19 e-mail: antared@pcnet.ro
RUSSIE
EDITIONS PROSVETA
143 964 Moskovskaya oblast, g. Reutov 4, a/R 4 Tel./Fax. (095) 795 70 74 e-mail: prosveta@online.ru
SUISSE
PROSVETA Societe Cooperative CH - 1808 Les Monts-de-Corsier Tel. (41) 21 921 92 18 Fax. (41) 21 922 92 04 e-mail: prosveta@swissonline.ch
VENEZUELA
PROSVETA VENEZUELA C. A. Urbanizacion Las Mercedes
Calle Madrid Quinta Monteserinos Caracas
Tel. (58) 414 22 36 748 e-mail: betty_mramirez@hotmail.com
Книгата е преведена, редактирана и подготвена за печат от ЕТ “СВЕТОГЛЕД” - Варна България vassil100@abv.bg